DOĞAN KARDEŞ

Tarama
BlackBishop

SAYI: 22, TEMMUZ 1990
AYLIK DERGİ
KDV DAHİL 2.500 TL.

NE KADAR ŞANSLISINIZ?

Adım ne olsun?

Yeni bebeğinizin adını siz koyun, *Eğitim Bursu* kazanın.

"Çocukluk arkadaşınız" Fatoş size yeni bir bebek hazırladı. Çok seveceğiniz bu yeni bebeğin herşeyi hazır... bir adı yok. Adını bulmayı size bıraktık. *(Bebeğiniz şirin mi şirin... Yetenekli. Giyinip kuşanmayı çok seviyor. Hareketli bir yaşamı var. Kutusundaki sürprizleri çok seveceksiniz.)*

Şimdi alın kalemi elinize, kuponu doldurup yollayın. Unutmayın, bebeğinizin adı sizden, **3 yıl süreli Eğitim Bursu** ve **500 yeni Fatoş bebeği** bizden.

Adım, soyadım:

Yaşım:

Okulum, sınıfım:

Adresim:

Yeni bebeğe önerdiğim isim:

Son katılma tarihi: 10 Temmuz 1990
Kuponu doldurduktan sonra, **Fatoş Oyuncakları, "Adım ne olsun?" Yarışması P.K. 12 Edirnekapı/İstanbul** adresine yollayın.

Büyük Armağan: Eğitim Bursu
Jürinin seçeceği ismi öneren arkadaşınız **3 yıl süreyle, 9 ay x 250.000 TL** tutarında Eğitim Bursu kazanacak. (Aynı ismi birden çok yarışmacının önermesi halinde, Eğitim Bursu noter önünde çekilecek kurayla verilecektir.)

Ayrıca, yarışmaya katılanlar arasında çekilecek kurayla **500** arkadaşınız **Fatoş'un yeni bebeğini** kazanacak. Kuponu hemen doldurun, armağan şansınızı kaçırmayın.

Sonuçlar Eylül 1990 başında gazete ve dergilerde duyurulacaktır.

Jüri:

Fatma İnhan (Fatoş Oyuncakları Yönetim Kurulu Başkanı)
Doç. Dr. Acar Baltaş (Psikolog)
Ferit Avcı (Bambi Dergisi Yazı İşleri Müdürü)
Hanife Toker (Özel Şişli Terakki Lisesi İlkokul Öğretmeni)
Aslı Avcıoğlu (İlkokul 5. Sınıf Öğrencisi)
Zeynep Ülker (İlkokul 2. Sınıf Öğrencisi)
Celil Oker (Reklamcılık Tic. A.Ş. Yazı Bölümü Yöneticisi)

Bu kampanya Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 13 Haziran 1990 tarih ve BODB-1990/1072-6373 sayılı izni ile yürütülmektedir.

Meraklı anababalara...

Fatoş Oyuncak Sanayii ve Tic. A.Ş., 1971'den beri sevgili yavrularınıza "çocukluk arkadaşı" üretiyor. Bugün modern tasarım ve üretim tesislerinde, 200'e varan kalıbıyla, güvenli, yetenekli oyuncak modeliyle iç ve dış pazarlarda saygın bir yere kavuşmuştur.

Fatoş Oyuncak Sanayii, Türkiye'de ilk kez **TSE Kalite Belgesi** alan oyuncak üreticisi olmanın haklı gururunu yaşamaktadır.

FATOŞ
"çocukluk arkadaşı"

REKLAMCILIK

Sevgili arkadaşlar,

Doğan Kardeş Ekim ayında üçüncü yaşına girecek. Bunun heyecanını şimdiden duymaya başladık. Üçüncü yaşımızı, Doğan Kardeş'e yakışır şekilde kutlamak, dergimizi sizlerin önerileri doğrultusunda daha geliştirmek istiyoruz. Bunun için dergimizin ekinde, üç ay süreyle bir anket formu yayımlayacağız. Şans ve yanıt kuponlarınızla birlikte, dolduracağınız anket formunu da adresimize gönderebilirsiniz. (Sizi çok heyecanlandıracağını düşündüğümüz Şans Kuponu'yla ilgili açıklamaları 16. sayfamızda bulabilirsiniz.)

Dergimiz yalnızca siz okuyucularımızın değil, çocuk yayımcılığı alanında uğraş veren uzmanların da beğenisini kazanıyor. ABD'de yayımlanan ve dünyanın en ünlü çocuk dergilerinden biri olan **Cricket**'in yayımcısı, Doğan Kardeş için "Çok nitelikli bir dergi" diyor. **Cricket**'in yayımcısı, Dünya Çocuk Günü için bastırılan İngilizce Doğan Kardeş'i gördüğünde çok heyecanlanmış. Bize gönderdiği mektupta, "Derginizi çok sevdik, özellikle İngilizce olanını... Böylesi güzel bir dergi yayımladığınız için sizi kutlarız" diyor. Dergimize gelen övgüler bu kadarla kalmıyor. UNICEF'in Türkiye temsilcisi Dr. Cladio ALVAREZ, bize gönderdiği bir mektupta, bir çocuk dergisi olarak Doğan Kardeş'e hayran olduğunu belirtiyor.

Göndereceğiniz anketler dergimizin daha beğenilen bir yayın olmasında bize rehber olacak. Hoşçakalın...

Doğan Kardeş'iniz.

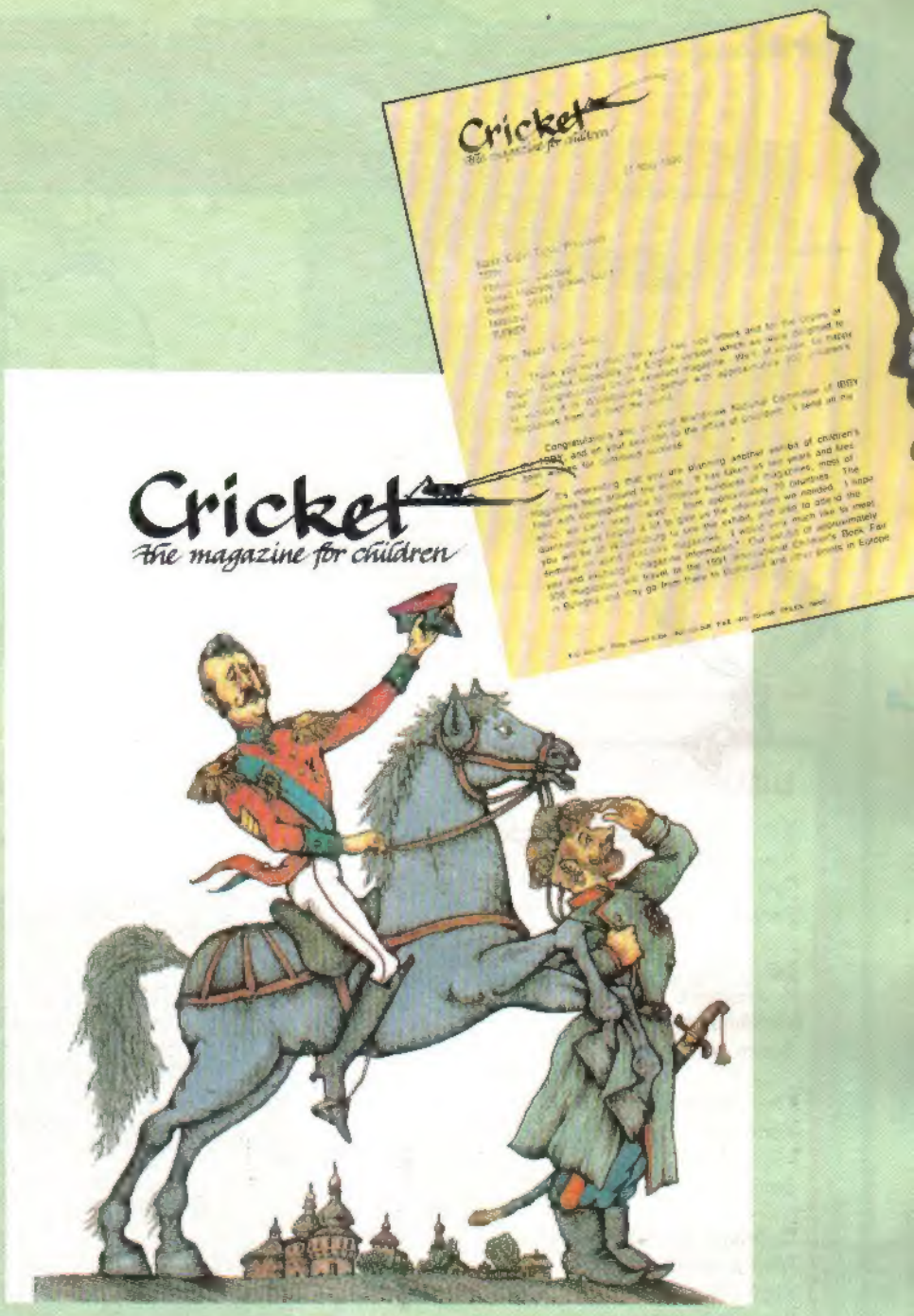

DOĞAN KARDEŞ

1945'TEN BERİ TÜRK ÇOCUKLARININ DERGİSİ

Sayı: 22, Temmuz 1990

Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti.
Yeniçeriler Cad. Sinekli Medrese Sk.,
No: 1, Kat: 3 Beyazıt/İSTANBUL
Telefon: 516 93 23 - 516 85 32
Abone Başvuruları İçin Tel: 516 93 23

Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti. Adına Sahibi: Ömer KAYALIOĞLU

Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür: Turhan ILGAZ

Yayın Danışmanı: Nadir Ergin TELCİ
Yazı İşleri Müdürü: Nevzat BASIM
Sanat Yönetmeni: Erdoğan UĞURLU
Yazı İşleri: Sema Polat ÖĞÜT, Zeynep ARSLAN

Katkıda Bulunanlar: Tuncay BATIBEKİ, Seçil BÜKER, Yüksel COŞKUN, Gülten DAYIOĞLU, Ercan DİNÇER, Esin DÜZAKIN, Ayşenaz ERKAY, Ali Murat ERKORKMAZ, Şakir GÖKÇEBAĞ, Tarık GÜNERSEL, M. Ali KILIÇBAY, Piyale MADRA, Mehmet SEVİNÇ

Kapak Deseni: Ercan DİNÇER,

Reklam ve Pazarlama Müdürü: Metin MERİÇBOYU
Abone ve Bilgi İşlem: Figen MANGALTEPE

Dizgi: Tipograf
Renk Ayırımı, Film ve Montaj: Laçin Repro
Baskı: Cem Ofset Matbaacılık San. A.Ş.
Dağıtım: GAMEDA

İlan Koşulları:
Arka Kapak: 4.000.000 TL
Kapak İçleri: 3.500.000 TL
İç Sayfalar: 3.000.000 TL

Fiyatı: 2.500 TL (KDV dahil) **KKTC Fiyatı:** 3.500 TL **Abone Bedeli:** (Yalnız Bir Yıllık) 25.000 TL **Yurt Dışı:** 25 US $, 50 DM

POSTA KUTUSU

DEDEM

Hem büyüğüm, hem arkadaşım,
Bir dediğimi iki etmeyen,
O tonton varlığıyla,
Benim canım Dedem.

Babamı öğütleriyle büyüten,
Bana da öğüt veren,
Oyunlarıyla beni güldüren,
Değerli varlığım Dedem.

Gözde TUZCU/ANKARA

AKŞEHİR

Sultan Dağları'nın eteklerinde,
Camilerin görkemi altında,
Bir Hoca sevgisi yatar,
Nasrettin Hoca'nın vatanında.

Dağları boğaz gibi,
Bağları zümrüt gibi,
Halkı neşe dolu sanki,
Nasrettin Hoca'nın vatanında.

Eren İNCİ/AKŞEHİR

UĞURCAN

Benim kuzenimin adı Uğurcan,
Yaramaz mı, yaramaz,
Tatlı mı tatlı,
Benim canım kardeşim.

Saklanbaç oynarız,
Kovalamaca oynarız
Kendimizce eğleniriz,
Benim canım kardeşim.

Onu çok severim,
Kardeş gibi büyüdük,
Hiç ayrılmadan,
Benim tatlı kardeşim.

Doğduğu gibi elime verdiler onu.
Minicik elleri,
Küçükcük parmakları,
Benim tatlı kardeşim.

Ö. Nihan KÖSELEÇİ/İSTANBUL

ZEYNEP NACAROĞLU

MÜZİK

Müziği severim,
Çünkü anlamını bilirim.
Sevinçli olduğum zaman söylerim,
Mutsuz olduğum zaman bestelerim.

Müziktir işim benim,
Koroda şarkı söylerim.
Neşe ve zevk ile,
Hayatımı severim.

Özüm GÜNÖZ/İZMİR

MÜRVET CİHAN

FARE

Aman delik açılmış,
Eski duvarlarımıza.
Kıllar saçılmış,
Betonlarımıza.

Elimi uzattım,
Kır faresiymiş.
Annem dedi: ''Yıka onu seviyorsan!''
''Tamam!'' dedim, yıkadım.
Bembeyaz oldu farecik.

Peyniri uzattım,
Çekine çekine geldi.
Bir saniyede peyniri,
Delik deşik etti.

Özlem OĞUZLAR

İNSANLAR ÖLMESİN

İnsanlar ölmesin dedim; dinle dedim savaşa
Biz geleceğiz, izin ver yaşamamıza.
Çayırsız çimensiz orman olur mu?
Biz olmadan insan olmaz
Biraz dinle dedim:
Anla bizleri dedim
Lütfen inan zeytin dalına güvercini anla,
Öldürme insanları
Aç bırakma, biz yeni nesiliz;
İzin ver yaşamamıza
Sen de halkaya zincir ol
Yardım et insanlığa
Barış sal düşünceler en büyük hediyedir
Bırak artık bizi ol halkanın zinciri
İnsanlar ölmesin dedim savaşa:
Dinlemedi!

Burcu KORAY/İSTANBUL

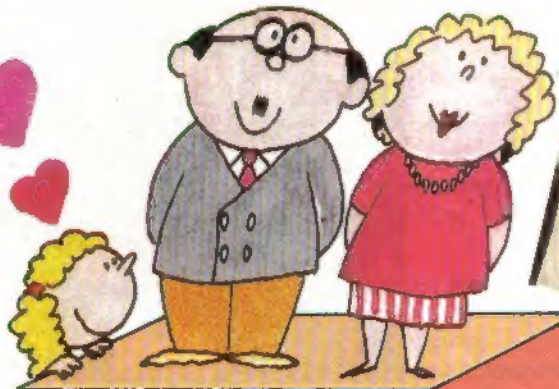

ANNE ANNECİĞİM DEDECİĞİM

Bizim büyütenimizsiniz,
Bizi eğitenimizsiniz.
Yardım edenimizsiniz.
Biz sizi çok severiz.

Kitap bitti kitap alır,
Yemek bitti, yemek yapar,
Ama sevgi hiç bitmez,
Bizim ailede.

Bana yardım edersin,
Sevincime gülersin.
Beni ne çok seversin,
Dedeciğim, anne'anneciğim.

Kimse bizi ayıramaz,
Giremez aramıza.
Sevgimizi koparamaz,
Kilitlendik sıkıca.

Banu KUMTEPE/BOZÜYÜK

EVİM

Evim, evim, güzel evim.
Ben seni çok severim.
Barındırırsın bizi içinde,
Huzurlu bir hayat.
Duvarların içinde.

Elif KAVALA

BARIŞ

İnsanlar barışı sevmeli,
Silahlar durmalı.
Barışın güzelliğini,
Dünya ülkeleri anlamalı.

Demet ÇADIRCI

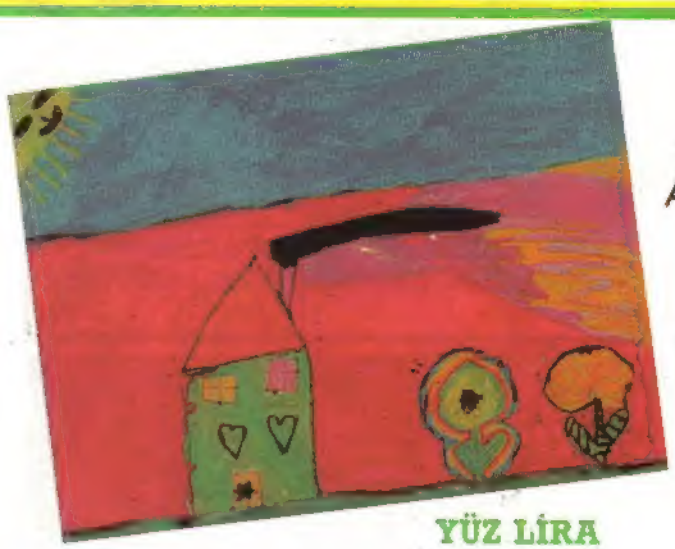

FRANSIZ ARKADAŞINIZ BÉRÉNICE THOMAS SİZLER İÇİN BİR RESİM ÇİZDİ.

YÜZ LİRA

Bir çocuk annesinden biraz para ister.

— Anneciğim yüz lira verir misin?

— Ne yapacaksın?

— İhtiyar bir adama vereceğim.

— Pekiyi, yaşlı adam nerede?

— Karşı köşede dondurma satıyor.

Deniz ÖZEL

ALDANMAYAN ÇOCUK

Çocuğun biri sokakta:

— Beni kimse aldatamaz..! diye öğünürmüş. Küçük Nasrettin:

— Ben aldatayım da gör! demiş.

— Çocuk sormuş:

— Nasıl?

— Nasrettin:

— Biraz bekle. Ben şimdi geliyorum, diyerek gitmiş. Çocuk beklemiş, beklemiş. Ne gelen var, ne giden. Neden sonra aldatıldığını anlamış.

Sevil TÜRÜDÜ/TRABZON

METİN'İN RÜYASI

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde. Bir varmış, bir yokmuş. Metin isminde yaramaz mı yaramaz bir çocuk varmış. Bu Metin yaramaz olduğu gibi, bir de yemeklerini de tam olarak yemezmiş. Hep tabağında yemekleri artık olarak bırakırmış. Annesini çok üzermiş.

Yine bir gün Metin okuldan gelmiş. Çantasını bir kenara atmış, doğru sokağa çıkmış. Annesi: "Sokağa çıkma. Dersine çalış." dediyse de dinletememiş. Metin akşam sokaktan eve gelmiş. Hem de tam yemek saatinde eve gelmiş. Ellerini yıkamadan, üstünü değiştirmeden masaya oturmuş. Annesi, Metin'e bağırmış ama dinletememiş. Metin, annesinin tabağına koyduğu yemekleri gene yarım yemiş. Hepsini bitirmeden de sofradan kalkmış. Derslerine çalışmadan, dişlerini de fırçalamadan yatmış. Uyumuş.

Rüyasında neler görmüş neler...

Domatesler, patlıcanlar, biberler, kabaklar, ... hepsi hepsi Metin'in üstüne geliyorlarmış. Üstelik: "Sen bizi sevmiyorsun, biz de seni cezalandıracağız." diyorlarmış. Metin'in iki kolundan tutmuşlar, sallaya sallaya bir yere götürmüşler. Metin bağırıyormuş: "Lütfen, lütfen beni bırakın, ben annemi istiyorum." Ama sebzeler Metin'i bırakmıyorlarmış. En sonunda Metin'i bir yere oturtmuşlar ve çevresini sarmışlar. Metin hem çok korkmuş, hem de çok şaşırmış. Çevresinde elmalar, karpuzlar, enginarlar, havuçlar, ... varmış. Bu meyvalar ve sebzeler Metin'in hep yarım bıraktıklarıymış. Hem yemediği yiyeceklermiş. Metin'e bir kızıyorlarmış ki, aman aman "Sen bizi hiç sevmiyorsun, biz de seni hiç sevmiyoruz. Bir daha bize dokunma. Bir daha bizi hiç elleme." diyorlarmış. Metin çok korkmuş: "Ama ben sizi yemezsem, aç kalırım" demiş. Onlar da: "Bizi yiyeceksen, tam ye, yarım yeme." demişler.

Metin kan-ter içinde uyanmış. Uyandığında bir de bakmış ki ağlıyor. Hemen koşa koşa annesinin yanına gitmiş. Boynuna sarılmış ve demiş ki: "Anneciğim, bir daha seni hiç üzmeyeceğim, tabağıma koyduğun bütün yemekleri yiyeceğim." Annesi Metin'deki bu değişikliğe bir anlam verememiş, ama yine de çok sevinmiş.

Bundan sonra Metin sözünde durmuş, annesini hiç üzmemiş, onun her dediğini yerine getirmiş. Hep beraber çok mutlu olmuşlar.

İNSANLIK TARİHİ

YAZAN: Dr. M. Ali KILIÇBAY
ÇİZEN: Tuncay BATIBEKİ

MISIR UYGARLIĞI

MISIR M.Ö. 1085-716 ARASINDA TEKRAR BİR İÇ SAVAŞ DÖNEMİNE GİRMİŞ, BİRBİRLERİNE RAKİP KRAL ADAYLARI, FARKLI KENTLERDE HÜKÜM SÜRMÜŞLERDİR.

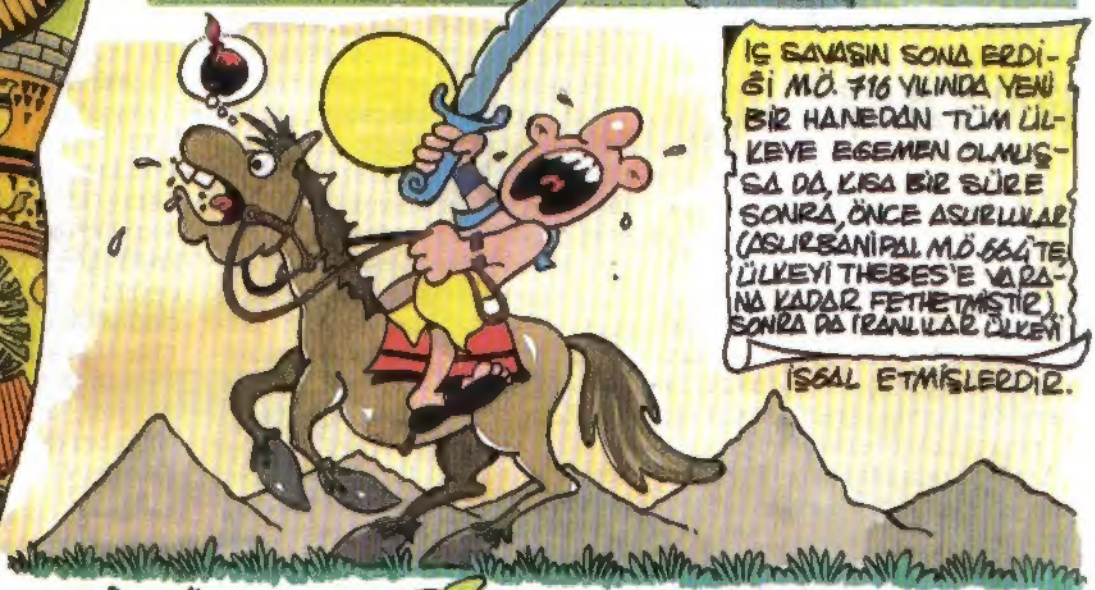

İÇ SAVAŞIN SONA ERDİĞİ M.Ö. 716 YILINDA YENİ BİR HANEDAN TÜM ÜLKEYE EGEMEN OLMUŞSA DA, KISA BİR SÜRE SONRA, ÖNCE ASURLULAR (ASURBANİPAL M.Ö. 664'TE ÜLKEYİ THEBES'E VARANA KADAR FETHETMİŞTİR) SONRA DA İRANLILAR ÜLKEYİ İŞGAL ETMİŞLERDİR.

BUNDAN SONRA MISIR ARTIK XX. YÜZYILA VARANA KADAR HİÇBİR ZAMAN BAĞIMSIZ BİR ÜLKE OLAMAYACAKTIR.

M.Ö. 322 YILINDA İSE MAKEDONYALI İSKENDER MISIR'I ELE GEÇİRMİŞTİR.

İSKENDER'İN SİLLESİ

MISIRLILAR BU İŞE ÇOK SEVİNMİŞLERDİ ÇÜNKÜ İRANLILARIN AĞIR YÖNTEMİNDEN KURTULDUKLARINI DÜŞÜNMEKTEYDİLER.

AMA KISA SÜREDE YANILDIKLARINI ACI BİR ŞEKİLDE GÖRECEKLER. ÇÜNKÜ MAKEDONYALI YÖNETİCİLER YERLİ HALKA İKİNCİ SINIF İNSANLAR OLARAK DAVRANIYOR, HATTA ONLARI KÖLELERİ OLARAK GÖRÜYORLARDI.

İSKENDER MISIR'I İMPARATORLUĞUNUN BİR PARÇASI HALİNE GETİRDİKTEN SONRA, YERİNE GENERALLERİNDEN BİRİ OLAN PTOLEMAİOS'U BIRAKMIŞTIR.

FAKAT İSKENDER'İN GENÇ YAŞTA ÖLÜMÜNDEN SONRA, İMPARATORLUĞU GENERALLERİ TARAFINDAN PARÇALANIP PAYLAŞILINCA, MISIR PTOLEMAİOS'A KALMIŞ, O DA KENDİNİ FİRAVUN İLAN ETMİŞ VE MISIR'I İKİ YÜZYIL KADAR YÖNETEN BİR HANEDANIN KURUCUSU OLMUŞTUR.

BU İSKENDER GENERALİNİN, MISIR USULLERİNE GÖRE FİRAVUN ÜNVANINI ALMASI, MISIR TARİHİNİN ESKİSİ GİBİ OLDUĞUNUN GÖSTERGESİ DEĞİLDİR.
ÇÜNKÜ ESKİ MISIR KÜLTÜR VE UYGARLIĞININ YERİNE, YUNAN KAYNAKLI OLAN VE HELENİSTİK DENİLEN YENİ BİR KÜLTÜR VE YAŞAM TARZI EGEMEN OLMUŞTUR.
İSKENDER TARAFINDAN KURULAN İSKENDERİYE KENTİ BU YENİ MISIR HELENİSTİK UYGARLIĞININ MERKEZİ HALİNE GELMİŞ,
YUNAN FELSEFE VE BİLİMİ ÜLKEDE YAYILMAYA BAŞLAMIŞ, SEÇKİN SINIF MENSUPLARI YUNANCA ADLAR ALMAYA BAŞLAMIŞLARDIR.
BU DURUMDA, ARTIK YUNANLILAŞMIŞ BİR MISIR'DAN SÖZ ETMEK EN UYGUNU OLACAKTIR.
YUNANLILAŞMA O KADAR İLERİ BOYUTLARA KADAR ÇIKMIŞTIR Kİ, BİRÇOK KİMSENİN YUNANCA KONUŞMAYA BAŞLAMASININ YANI SIRA, MISIR'DA YAZILAN FELSEFE ESERLERİNİN DE DİLİ ARTIK YUNANCA OLMUŞTUR.

MAKEDONYA HANEDANININ EN ÜNLÜ VE SONUNCU TEMSİLCİSİ KLEOPATRA'DIR.

BU ÜNLÜ KADIN, ROMA'DA JULIUS CAESAR'IN ÖLDÜRÜLMESİNDEN SONRA ÇIKAN İÇ SAVAŞTA MARCUS ANTONİUS'U DESTEKLEYİNCE, OCTAVİUS CAESAR ONLARI M.Ö. 31 YILINDA ACTIUM DENİZ SAVAŞINDA YENMİŞ,

BÖYLECE MISIR BİR ROMA EYALETİ HALİNE GELMİŞ, BİR VALİ ATANMIŞ VE BÖYLECE ESKİ MISIR TARİHİ SONA ERMİŞTİR.

Yazan: Gülten DAYIOĞLU

VER ELİNİ 21. YÜZYIL

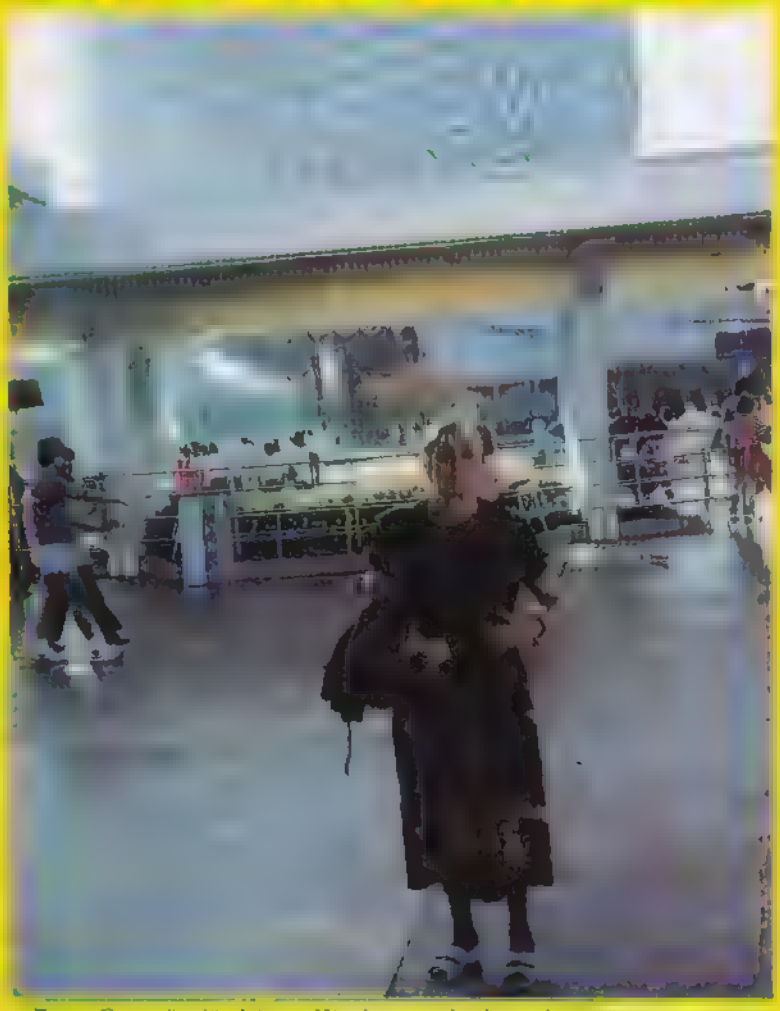

Epcot Center'ınıdüş küresi. Küre'nin içinde dünü, bugünü, yarını yaşayıp uzaya açılıyoruz

Orlando kentindeki dünyaca ünlü Disneyworld'un bir başka köyü de "Epcot Center". Burası da ayrı bir yer. Ertesi gün, erkenden Epcot Center'ı görmeye gidiyoruz. Bu da sabahtan akşama dek dursuz duraksız sürecek, bir görkemli gezi

Epcot Center'de geçmişle gelecek bir arada yaşanıyor.

Kapıdan girer girmez karşımıza çıkan dev küre, gerçekten göz alıcı. Onbin lerce pırıltılı piramitten oluşan bu kürenin içinde, geçmişten geleceğe, insanlık serüveni yaşanıyor. Mağara devrinden, uzay çağı satelit endüstrisine dek uzanan zaman dilimleri, en belirgin olaylarla veriliyor. Bu olayların kahramanları, mankenler. Ama, her biri öylesine ustalıkla yapılmış ki, gerçek insandan ayırmak olanaksız. Bir konuşmaları eksik diyemeyeceğim. Çünkü bu mankenler konuşuyor da. Tabii içlerine yerleştirilmiş ses bantları var. Dudakları kıpırdıyor, kaşları çatılıyor, gülüyor, söylüyorlar. Mimikler, sese uyumluğu yapıldığından, gerçekten konuşuyor izlenimi veriyor

Bu görkemli kürenin içine girmek için yine uzun kuyrukların peşine takılıyoruz. Sıramız gelince, ikişer kişilik vagonumsu arabalara biniyoruz. Küre içinde geçmiş ve gelecek gezisine çıkıyoruz. Önce, tarih öncesi, sonra tarih dönemlerinde insanlığın yaşam biçimlerini görüyoruz. Sonra birden, arabalarla göğe açılıyoruz. Işık ve kamera oyunlarıyla kendimizi gökyüzünde akıp giden bir füze içinde sanıyoruz Yıldızlar, gezegenler sarıyor çevremizi, göktaşları kulağımızın dibinden hızla akıp gidiyor. Yeni dünyalar var ötelerde. Bu üç boyutlu görüntüler öylesine ilginç ve etkileyici ki, insan gerçekten kendini uzayda sanıyor

Küre içindeki dun, bugün, yarın gezisinden sonra başka bir kuyruğa koşuyoruz. O denli dar ki, bir dakikayı bile boş geçirmek olanaksız. İnsan, olabildiğince çok şey görmek istiyor.

Enerjinin dünü, bugünü, yarını anlatılıyor bir başka salonda. Odun, petrol, kömür, nükleer enerji gibi bilinen enerji kaynakları, oluşumu, gelişimi, kullanım alan ve yöntemleriyle veriliyor. Sonra, güneş enerjisinden elde edilen, geleceğin enerji dalgaları tanıtılıyor. Bu tanıtım, yine üç boyutlu olarak yapılıyor. İnsan kendini olayların içinde sanıyor. Bazen, alev saçlarımızı yalayıp geçiyor. Bazen, topraktan fış

arlığın evrim bolumunde "Arap bilginlerin toplantısı" sahnesi

Epcot Center'de gazete satıcısı çocuk mankeni

kıran petrol üstümüze başımıza sıvaşır gibi oluyor. Ama hepsi, kamera mercek ve ışık oyunu.

Bir başka gösteri de ulaşım konulu. İlk insanların tabanından başlıyorula şımın ilk adımı. Tekerleğin bulunması ve ondan sonraki taşıt araçları evresi, yine canlı gibi mankenler ve ilginç görünümlerle açıklanıyor. Bu gösteriler okullarda yapılsa, öğrenciler, sayfalar dolusu kitap okuyacaklarına birkaç saatte bu konuları öğrenebilirler

Bilgisayarın ilki ile bugünkü en ge lişmiş örnekleri de çok ilginç gösteriler arasında

Uzun bir kuyrukta bekledikten son ra, bir salona alınıyoruz. Burada dünyamızın oluşumunu göreceğiz Salonda koltuklara yerleşiyoruz. Koltukların giriş yerleri kilitleniyor. Sonra, salonun tüm duvarlarını ve tavanını kaplayan üç boyutlu bir film gösterisi başlıyor Kendimizi uzay boşluğunda patlamakta olan bir nebulanın yakınında buluyoruz. Nebula parçalanıyor. Gezegenler ve dünyamız oluşuyor. Yağmurlar yağıyor. Depremler oluyor. Dünya şekil değiştiriyor. Denizler oluşuyor. Bir hücreli canlılar görülmeye başlıyor Sonra balıklar, kuşlar, sürüngenler, dinazorlar belirıyor dünyada. Birden, koltukların bulunduğu döşeme, hareket ediyor Duvar yarılıyor Oturduğumuz yerde, uzun bir geçmiş yolculuğuna çıkıyoruz Yağmurlar buzullar, ilk insan, mağara dönemleri, depremler, yangınlar... Her şey öylesine canlı ki! Ürpermemek elde değil. Yanardağlar ateş püskürüyor Yarasalar çevremizde uçuşuyor. Mağaralardan geçip bir uçurumun dibinde ilerliyoruz. Kayalar tepemize düştü duşecek. Sonra birden ortalığı sis kaplıyor. Göz gözü görmüyor. Sonra bu karanlık dönem sona eriyor Günümüze uzanıyoruz

Bu köydeki kuyruklar her yerden daha uzun. İnsan vücudunun içine gezi yapılan bir gosteri var. Oraya girebilmek için, tam yetmiş beş dakika ayak üstü beklemek gerek. Biz girmiyoruz. Girenler, insanın iç organlarında, örneğin, ciğerlerinde, kalbinde, bağırsaklarında beyninde gezi yapmışlar Kalp hastalarını, hamileleri, çocukları bu gosteriye almıyorlar

Bir başka ilginç gösteri de bir bebeğin ana karnında oluşmasını anlatıyor Bu gösteriye çocukların ana babalarıyla girmesi öneriliyor

Epcot center'e girerken, karşıda cam dan yapılma yarı kure şeklinde gör

kemli bir bina gördük. Doğrusu güneş altında parıl parıl parıldayan bu bina, bizleri pek etkiledi. Orada ne olduğunu öğrenmek için, elimizdeki resimli haritalara baktık. Cam binanın, içinde geleceğin tarım alanları vardı. Bu konuyu hep merak ediyordum. Gelecekte, yeraltında, denizaltında ve uzayda topraksız tarım yapılacağını okumuştum. İşte şimdi bunun uygulamasını, bu dev cam küredeki akıl almaz serada görecektik.

Vagonlar, sera içinde ilerlerken, şaşkınlık başladı. Çevremizde birçok bitki vardı. Bunların çoğu yakından tanıdığımız sebzelerdi. Kafa gibi domates, biberler, otuz kırk santimlik taze fasulyeler. Kuzu kadar kabaklar, muzlar, tropikal meyva ağaçları, kol kadar hıyarlar.

Kürenin tavanına iplerle bağlı olan bu bitkilerin kökleri toprakta değil. Avuç kadar bir kap içinde, yapay besin emdirilmiş elyaf gibi bir şeye tutunuyor. Kimisinin de kökleri tümden açıkta. Bu bitkiler de uçlarından tavana tutunmuş. İki karışlık kökleri, boşlukta sallanıyor. Bu kökler, yavaş yavaş hareket ederek, bir yarığa giriyor. Bir süre orada kalıyor, sonra yeniden boşluğa çıkıyor. Meğer o yarıkta, otomatik olarak köklere besin yüklü buharlar püskürtülüyormuş. Bitkilerin üstü de sebze, meyva yüklü.

Seranın bir bölümü laboratuvar. Tohumun çatlayıp cücük verişini izlemek öyle güzel ki! Ayrıca burada, bitkilere değişik hücreler aşılayarak, yeni türler oluşturuluyor.

Bu bölümde sadece bitkiler değil, nehir, kanal ve deniz balıkları da hücre aşısıyla geliştiriliyor. Göllere ve yapay balık tarlalarına ekilen balık tohumları burada yetiştiriliyor.

Daha sonra uzay ve deniz dibi tarım alanlarının filmlerini görüyoruz. Doğrusu her şey çok ilginç. Ama, acaba bitkiler insanların kendileriyle böylesine oynamasına razılar mı?

GEVEZE ROBOT

Bitkiler dünyasından çıkınca, biraz açık havada yürümeye karar veriyoruz. Kürenin içi çok nemli olduğundan, epey bunaldık. Yolda ilerlerken, karşıdan bir robotun bize doğru gelmekte olduğunu görüyorum. Hızla oraya gidiyorum. Robot, çok sevimli. Çevresi bir anda izleyiciler tarafından sarılıyor. Erken davrandığım için tam yanına ulaşıyorum. Başlıyoruz konuşmaya:

Çok bilmiş robot, İstanbul'a Konstantinopol diy

Selam, diyorum, o da bana selam diyor. Adını soruyorum, söylüyor. On yaşlarında bir çocuk, boyunda bir sevimli robot. Altında arabası var. Onunla yürüyor. Başı, kolları, gövdesi, çok hareketli. Hele gözleri. Fıldır fıldır dönerek çevreyi tarayan bu koca gözlerin içi çakmak çakmak ışıklı.

Robotla söyleşiyi sürdürüyorum. Buraya nereden geldiğini soruyorum. Kurulmuş zembereğin boşanışı gibi başlıyor konuşmaya. Yarısı Newyork'tan, yarısı da Kaliforniya'dan gelmiş. Ağırlığını, kendisini oluşturan maddeleri, içindeki bilgisayar düzeneklerini bir bir anlatıyor. Bir soran pişman, bir sormayan... Neden sonra bir an susuyor. Sonra bana dönüyor. "Peki sen nereden geldin?" diyor. Türkiye'den geldim deyip, Türkiye'yi tanıyıp tanımadığını soruyorum. Çok bilmiş, cevabı yapıştırıyor. Elbette tanıyorum Türkiye, İstanbul, Kostantınopl, Ayasofya..

O sözünü bitirmeden atılıyorum. Turkiye, İstanbul, doğru. Kostantinopl yanlış. İstanbul artık Kostantinopl değil, sadece İstanbul, İstanbul... not. Kostantınopl. "Anlaşıldı mı?" diye çıkışıyorum. Bu anda bizimkiler alkış koparıyorlar. Robot şaşırıyor. Sonra başını iki yana döndürerek. Okey İstanbul diyor.

Sevgili okuyucularım, biliyorsunuz, Fatih Sultan Mehmet 1453 yılında İstanbul'u aldığında, buranın adı Costantinopolis'ti. Robotun duyarlı tellerden oluşma beynine, bu sözü kim kaydetti bilinmez. Ama, bilinen bir şey var. Ülkemizle ilgili yanlış bilgileri sürekli düzeltmezsek, işte böyle robotlar bile hâlâ İstanbul'a Kostantinopl demeye cesaretini gösterebilirler. Ben robotla bu tartışmayı yaparken, çevremizde en az yüz kişi vardı. İnanır mısınız, robotla beni alkışlayan sadece Türkler değildi. Yabancılardan da bu alkışlara katılan oldu. Sanırım, beni haklı bulanlardı onlar.

Robottan ayrıldıktan sonra, bir süre çiçeklerle bezeli yollarda yürüdük. Çift katlı elektrikli otobüsler, köy içinde gezi yapmak isteyenleri, duraklardan topluyor. Biz de bir durağa gittik, kuyruğa girdik. Otobüsler sık sık geldiğinden çok beklemedik.

Otobüs yolculuğu, onca yorgunlu

ğun üstüne pek iyi geldi doğrusu. Köyün orta yerinde büyük bir göl var. Üstünde küçük vapurlar işliyor. İsteyen, otobüsle, isteyen vapurla gölün karşı yakasına geçebiliyor. Karşı yakada, yabancı ülkeleri temsil eden binalar var. Otobüsle bir süre gezdikten sonra, karşı yakaya vardık. Burada, birçok ülke, tanınmak için kendine özgü binalar yapmış. Bu binalarda restoranlar var. O ülkenin yemeklerini sunuyorlar gelenlere. El sanatları, folklor gösterileri, ülkelerin ünlü ürünleri sergileniyor. Herbirini birer birer geziyoruz. Bu arada, Türkiye'nin neden bir binası olmadığını düşünüyoruz. Kendimizi, ürünlerimizi, sanatımızı, mutfağımızı, folklorumuzu dünyaya tanıtmak için bundan iyi fırsat olur mu?

Yol boyunca, caz toplulukları sokaklarda konser veriyor. Bando ile insanlar coşturuluyor. Kimi gezginler, coşkuya kapılıp sokakta dans ediyorlar.

Bu arada, dünyaca ünlü, masal, öykü, film kahramanları, miki ailesinin bireyleri aramızda dolaşıyor. Bizlere şakalar yapıyorlar. Fırsat buldukça onlarla, sizler için resim çektiriyorum. Bir ara, Frankeştayn dikildi tepeme. Ödüm koptu. Bu yetmiyor gibi kalabalığın arasında, pelerinini savurtarak gezip duran Drakula yanıma sokuldu. Onunla da bir resim çektirmek istedim. Beyaz eldivenli koca ellerini gırtlağıma dayayıp, kan emici dişlerini sırıtarak poz vermesin mi?

Yirmi birinci yüzyılın yaşamını konu alan bir gösteri var. Ona da gidiyoruz. Taşıt araçları öyle gelişmiş ki! Kentlerin üstünde uçuyoruz. Evlerde mutfaklar tertemiz. Besinler, tablet gibi bir fanusun içinde duruyor. Telefonlar kameralı. Konuşurken, karşımızdakini görüyoruz.

Şimdilerde yediğimiz sebze meyvalar, biblo olmuş, masalarda duruyor. Ağaçlar, çayırlar, dağlar, yeşilini yitirip kurumuş. Tarım kapalı salonlarda yapılıyor. Her şey kompütürle idare ediliyor. Ekip biçme, besine dönüştürme hep cam bir kulubede bulunan kompütürle yapılıyor.

Tamircıler, ekranlı telefonla ev sahibine, bozuk şeyi tamir etmeyi anlatıyor. Kütüphaneler de kompütüre bağlı. İstenen kitap sayfaları, ekrana yansıyor.

Denizaltındaki cam kurelerde aileler yaşıyor. Doğum günü bile yapıyorlar. Ama, pasta yok. Yapay besinler var masada.

Denizaltlarında restoranlar yapılmış. İnsanlar yemek yerken, balıklar burunlarını dayayıp onlara bakıyor. Herkes mutlu görünüyor. Denizaltı taşıtları da çok ilginç, ikişer kişilik araçlar. Deniz içinde hızla gidip gelen bu taşıt, böceği andırıyor. İnsanoğlu, denizaltına yayıldığı gibi uzaya da taşmış. Gökyüzünde oluşturulan planetler üstüne, kentler kurulmuş. Bu planetlerle koloniler oluşmuş. Bir tür ülke bunlar. Dünyanın çekim gücünden kurtulan insanlar, planetler arasında özel taşıtlarla gidip geliyor. Baş aşağı bisiklete biniyorlar, tavanlarda geziyorlar.

Yirmi birinci yüzyıl için düşlenen bu gösteriler ilginç. Ama, çok düşündürücü. Güzelim doğanın önümüzdeki yüzyılda kuruyup yok olacağını düşünmek bile, insanın içini karartıyor. Bu görünümler, elbet bazı varsayımlara dayanılarak oluşturuldu. Başka bir deyişle gerçek payı büyük. Madem doğayı gelecekte kötü günler bekliyor, acaba bu sonuca teslim olacağımıza, doğayı korumak için çok etkin önlemler alamaz mıyız? Elbette alabiliriz. Yeni kuşaklardan bunu bekliyor, umuyor ve diliyoruz.

Doğayı yok edecek etkenleri biliyoruz. Hava, su kirliliği, gürültü ve güzelim doğayı ölçüsüz bir hızla yutarak yayılan beton yığınları... Bunlar önlenmesi olanaksız nedenler değil aslında. Sizler bir düşünün bakalım sevgili çocuklar! Belki de gelecekte, doğayı korumada öncü ve örnek olabilirsiniz dünyaya.

Orlando Amerika gezisinin en ilginç duraklarından biriydi. Buradan Newyork'a uçarken, içim, çok güzel duygularla doldu. Gönül isterdi ki, tüm çocuklar bu düşsel dünyaları görebilsin. Ben Amerikalı bir yetkili olsam, her yıl, yabancı ülkelerden belli sayılarda çocuğu, bu masal köylerine davet ederdim. Bunu yapamıyorum. Ama, gördüklerimi, ayrıntılarıyla teyibe kaydedip, resimlerini çekip, sizlerle paylaşmanın mutluluğunu duyuyorum.

Hep birlikte, nice güzel geziler dileğiyle, yürek dolusu sevgiler, selamlar hepinize!

Epco Center'ın taşıtların evrim bölümünde "80 Günde Devriâlem"

Şimdi bir bilgisayarınız olabilir!

Nasıl?

Dergimizin ekinde bir şans kuponu bulacaksınız. Kuponun üzerindeki gerekli yerleri doldurup, "Şans Kuponu" Yeniçeriler Cad., Sinekli Medrese Sk., No: 1, Kat: 3 Beyazıt-İSTANBUL adresine gönderin.

Sonra?

31 Temmuz 1990 tarihine dek adresimize ulaşan kuponlarla, noter huzurunda bir çekiliş yapılacak. Sonunda bir kardeşimiz, bir Commodore bilgisayar, yanında bir "oyun çubuğu", bir de oyun programı sahibi olacak!

NE KADAR ŞANSLISINIZ!

Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 8.6.1990 tarih BODB-1990/1027-6164 nolu izni ile yürütülmektedir

HAYVAN ÇİFTLİĞİ

Hayvan Çiftliği, İngiliz yazar George Orwell'in ünlü bir eseridir. Yazar, eserinde hayvanları kullanarak, insanlara çeşitli dersler vermek istemiştir. Bu tür eserlere eski Türkçe'de "**kıssadan hisse**", yabancı dillerde ise "**allegori**" denir.

Yazar, Hayvan Çiftliği'ni 1945 yılında yazdı. O yıllarda, Sovyetler Birliği'ndeki yönetimin, devletin kuruluş amacına aykırı uygulamalarını görünce, bu eseri yazmaya karar verdi. Eserdeki hayvanlar, Sovyetler Birliği'nde o yıllarda etkin olan kimi devlet adamlarını hatırlatacak şekilde kullanıldı.

Eser, her ne kadar Sovyetler Birliği'ndeki olumsuz uygulamalardan yola çıkarak yazıldıysa da, genel olarak otoriter yönetimleri eleştiren bir eser olarak kabul edildi ve tüm dünyada beğeniyle karşılandı. Pek çok dile çevrildi. Hatta Batı Avrupa ve Amerika'daki kimi okullarda, yardımcı ders kitabı olarak okutuldu ve okutuluyor.

Doğan Kardeş Postası'nı izleyen kardeşlerimiz, Avrupa'nın doğusunda başlayan yönetim değişikliklerinden haberdarlar. Son yıllarda, dünyamız özellikle Doğu Avrupa ve Çin'de ilginç yönetim değişikliklerine sahne oluyor. İşte, günümüz siyasal olaylarıyla benzerlik gösterdiğinden ve tüm insanlar için ilginç dersler içerdiğinden, **Hayvan Çiftliği**'ni yayımlamaya karar verdik.

Eserin aslı resimli değil. Biz okunmasını kolaylaştırmak için, eseri hem sadeleştirip basitleştirdik, hem de resimledik. Resimleri **Sevgili Kardeşim**'in çizeri **ERCAN DİNÇER** yaptı.

Biraz önce değindiğimiz konulara bakarak, "Ben Hayvan Çiftliği'ni anlayamam" diye düşünmeyin. Okuduğunuzda, eserin altında yatan derslerin dışında, çok ilginç bir serüveni olduğunu göreceksiniz. Anlatılmak istenen dersi yakalayamasanız bile, hayvanlarla birlikte kendinizi gerilimli ve eğlenceli bir serüvenin içerisinde bulacaksınız. Belki de ileride, büyüdüğünüzde, bu eseri daha önce okumuş olmaktan gurur duyacaksınız. **Hayvan Çiftliği**'nin sizlerin olduğu kadar, anne ve babalarının da ilgisini çekeceğini sanıyoruz.

GEORGE ORWELL KİMDİR?

Doğumu 1903, ölümü 1950. İngiliz Romancısı. Asıl adı Eric Arthur Blair. Bengal'de doğdu. Birmanya'da polis olarak çalıştı. Daha sonra Avrupa'ya gitti. Serüvenli bir yaşam sürdürdü. İspanya'da iç savaşa katıldı. Savaşta yaralanınca Londra'ya döndü. İkinci Dünya Savaşı yıllarında gazetecilik yaptı.

Koca Major, çiftlikteki hayvanlarca çok sayılırdı. Bu yüzden, söy leyeceklerini dinlemek için hayvanların hepsi uykularından bir saat feda etmeye razı oldular.

Toplantı saatinde, tavan direklerinden sarkan fenerin bir da Major in yerini [illegible]. Major sözünde eşeyde [illegible] olmasına rağmen posterus bir domuzdu.

Az sonra öteki hayvanlar da gelmeye başladılar. Her biri uygun bir yer bulup yerleştiler. Önce Bluebell, Jessie ve Pincer adın daki üç köpek içeriye girdi.

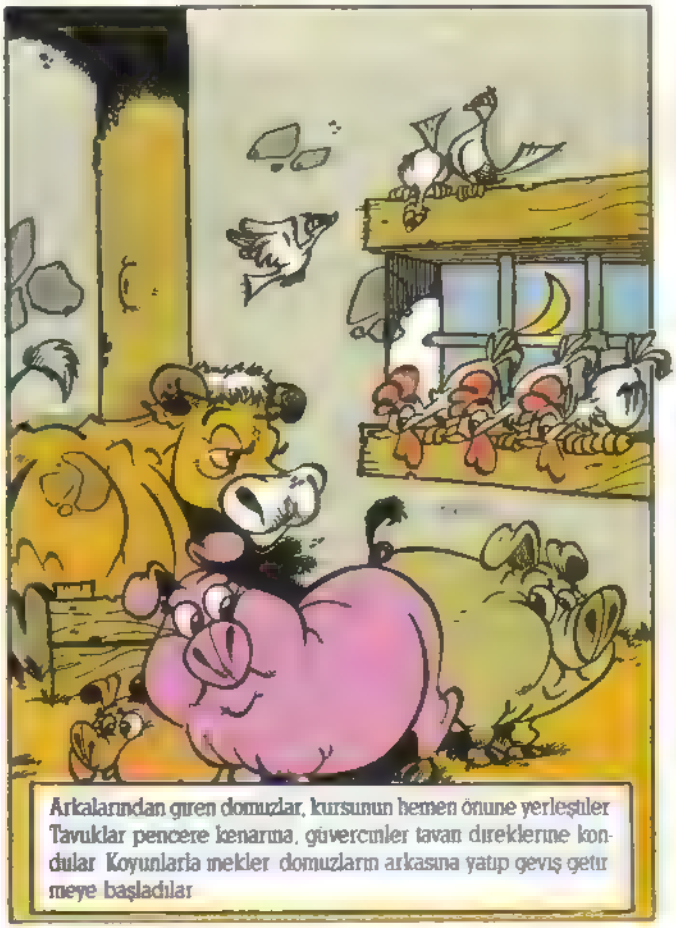

Arkalarından giren domuzlar, kurşunun hemen önüne yerleştiler. Tavuklar pencere kenarına, güvercinler tavan direklerine kon dular. Koyunlarla inekler domuzların arkasına yatıp geviş getir meye başladılar.

Arabaya koşulan Boksor ve Clever adı atlar beraber geldiler. Samanların altında küçük hayvanlar olabileceğini düşünerek dikkatle yürüdüler. Clover orta yaşlı dişi bir attı. Boksör ise çok iri ve güçlü bir at. Fakat burnundaki beyaz çizgi, yüzüne aptalca bir ifade veriyordu. Gerçekte de pek zekı sayılmazdı. Ama uysal ve çalışkan olduğu için, herkesin saygısını kazanmıştı.

Sonra keçi Murel ile Benjamin adı eşek geldi. Benjamin, çiftliğin en yaşlı ve en asık suratlı hayvanıydı. Az konuşurdu.

Konuştuğu zaman da genellikle alaylı bir laf ederdi. Örneğin "Allah bana sinekleri kovmak için bir kuyruk verdi. Ama sinek olmasa da, kuyruksuz olsaydım daha iyiydi." derdi. Hiç gülmezdi. Neden sorulunca da "Gülecek bir şey yok ki." derdi. Fakat Boksor'a çok bağlıydı. Genellikle ikisi birlikte pazar günleri, çayırda hiç konuşmaksızın otlayarak vakit geçirirlerdi.

Atlar yer bulup oturur oturmaz, annelerini kaybeden ördek yavruları vakvaklayarak içeri girdiler. Ezilmemek için koşturup duruyorlardı. Clover, onları korumak için, bir duvar gibi ayaklarını uzattı. Yavru ördekler oraya sığınıp uyuya kaldılar.

Toplantı başlamak üzereyken Susi içeriye girdi. Susi, Bay Jones'un iki tekerlekli arabasını çeken beyaz dişi attı. Kıvrılarak içeriye girerken ağzında şeker vardı. Ön tarafta bir yerlere oturmak için ilerlerken, kırmızı kurdelalarla örülen yelesini sallıyordu. Çekmeye çalışıyordu.

En son kedi geldi. Her zaman yaptığı gibi, en sıcak yeri arandı. Sonra Boksor'le Clover'ın arasına sokulup, konuşulanlara kulak asmadan mırıltılı bir uykuya daldı.

"Arkadaşlar, yaşantımıza bir bakalım. Kısa süre, fakat sefalet içinde yaşayıp oluyoruz. Bize ölmeyecek kadar gıda veriyorlar. Son nefesimize kadar da çalıştırıyorlar. İş yapamayacak hale gelenlerimiz ise öldürülüyorlar. Bizler özgür değiliz. Yaşantımız iki sözcükle özetlenebilir. Sefalet ve kölelik. İşte bu kadar.

Bunun nedeni bir doğa yasası olması mıdır? Yoksa topraklarımız hepimizi besleyemeyecek kadar verimsiz mi? Hayır arkadaşlar. Topraklarımız bereketli, iklimimiz iyi.

Peki, neden sefalet içinde yaşamayı kabul ediyoruz? Çalışmalarımızın ürünlerini insanlar bizden çalıyorlar. Öyleyse sorunumuzun çözüm yolu şudur: İsyan!

İnsan, üretmede tüketici olan tek yaratıktır. İnsan süt vermez, yumurtalamaz, sapan sürecek gücü yoktur. Yine de bizden üstündür. Bizleri çalıştırıp, ölmeyecek kadar yiyecek verip, kalanını kendine saklar. Tarlaları biz sürer, gübremizle toprağı besleriz. Yine de kendimizden başka bir şeyimiz olmaz. Sizmek kardeşler, yavrularınız için gereken sütlerinize ne oldu? Her damlası düşmanlarınızın midesine indi. Tavuk kardeşler, yumurtalarınızın kaç tanesinden civciv çıktı? Hepsi pazarda satıldı. Jones ve adamları para kazandılar.

Ben kendim için söylemiyorum bunları. Ben talihli olanlardanım. On iki yaşındayım ve 400'den fazla çocuğum oldu. Domuzların doğal yaşamı bu. Ama sonunda hiçbir hayvan zalim bıçaktan kurtulamaz. Siz yavru domuzlar, bir yıla kalmaz bıçaklar altında can verirsiniz.

Arkadaşlar, yaşamımızda çektiğimiz eziyetlerin baş nedeni insanlardır. İnsanı ortadan kaldırırsak ürünlerimiz bize kalır, özgür ve zengin oluruz. Bu durumda ne yapmalıyız? İnsanlardan kurtulmanın yolunu bulmalıyız. Önerim şu: İsyan edelim. Ne zaman yaparız bilmiyorum, ama ileride bir gün adalet mutlaka yerini bulmalı. Bunu unutmayın. Önerilerimi çocuklarınıza ve torunlarınıza da iletin. Azminizi hiçbir zaman yitirmeyin."

Hemen oylama yapıldı. Büyük çoğunluk dost olduklarını onayladı. Köpeklerle kedi ise, dost olmadıklarını söylediler.

Major konuşmasını surdurdu

Söyleyecek fazla sozum kalmadı. Şunu bilmelisiniz ki, iki ayak üzerinde yürüyenler düşmanımız, dört ayaklılar ya da kanatlılar dostumuzdur. Ama unutmamalıyız. İnsanlarla mücadele ederken onlara benzememeliyiz. Kotu huylarını benimsememeliyiz.

Hiçbir hayvan evlerinde yaşamamalı, yatakta yatmamalı, elbise giymemeli, alkol ve sigara içmemeli, [illegible] ticaret yapmamalı. İnsanların bütün alışkanlıkları kotudur. Hiçbir hayvan başka bir hayvanı oldurmemeli. Hayvanların hepsi eşit olmalı.

[illegible] gördüğüm düşü anlatayım. Düşümde insanların olmadığı mutlu bir dünya gördüm. Bu bana çok eskiden küçüklüğümde bildiğim bir şarkıyı hatırlattı. Sizin bilmediğinize eminim. Şarkıyı okuyacağım. Sesim çok kotu. Sizler de öğrenince hep birlikte okuyacağız. Adı: Bu Toprağın Hayvanları

[illegible] oksurdu. Sonra şarkıya başladı. Sesi kısık olmasına rağmen çok [illegible] nakli soyluyordu.

Bu toprağın hayvanları
Ve diğer topraktakiler
Tum ulkelerde yaşayanlar
Her iklimde bulunanlar
Duyun mujdemizi
Gelecek güzel günlerimizi

Çok yıllar geçse de
Bizler göremesek de
Sonunda bir gün
İnsanlardan kurtulup
Verimli toprağımıza
Hayvan kardeşlerimiz oturacak

Burundan halka çıkacak
Sırttan semer kalkacak
Gem ve dizgin çuruyup
Kırbaçlar şaklamayacak

Sonsuz bir zenginlik
Dopdolu bir yemlik
Yonca, bakla ve pancar
Herkese yetip artacak

Otlaklar yemyeşil
Sular pırıl pırıl
Ruzgâr ferahlatıcı
Elbet olacak bunlar

Ozgurluk gunune kadar
Hindi, kaz, at ve inek
Hep birlikte çalışılıp
Ozgurluğe kavuşulacak

Bu toprağın hayvanları
Ve diğer topraktakiler
Tum ulkelerde yaşayanlar
Her iklimde bulunanlar
Duyun mujdemizi
Gelecek güzel günlerimizi

Şarkı tüm hayvanlar heyecanlandırdı. Majör şarkısını bitirmeden herkes öğrenip mırıldanmaya başlamıştı. Domuzlara kadar çiftlik hayvanları şarkıyı hemen ezberlediler. Birkaç tekrardan sonra tüm çiftlik hayvanları, avaz avaz şarkıyı söylüyorlardı. Şarkı o kadar beğenildi ki, üst üste birkaç kez okundu. Bir engel çıkmasaydı tüm gece de okunabilirdi.

BIRINCI BÖLÜMÜN SONU

YALNIZ YAŞAYAN KILIÇ BALIĞI

Yazan: Aysenaz ERKEY **Resimleyen:** Erdoğan UĞURLU

Ben sıcak denizlerde yaşayan kocaman bir balığım. İnsanlar üst çenemde kılıca benzeyen yassı dar ve kemiksi uzantımdan dolayı bana kılıç balığı adını taktılar. Gözlerimin güzelliği yüzünden birlikte yaşadığım su altı dünyasındaki balık kardeşlerim, beni çok kıskanırlar. Çok obur bir balık olduğum için diğer küçük balıkları yiyerek beslenirim. Beş altı metreyi bulan iri gövdem ve beş yüz kilo ağırlığımla beni gören bütün balıklar korkup kaçarlar. Bundan dolayı da hiç arkadaşım yoktur. Yalnızlıktan çok sıkılıyorum. Yine böyle yalnızlıktan bu

naldığım bir gün kalktım, akrabalarımdan köpek balığına gittim.

— Balık kardeşim çok canım sıkılıyor, ne olur beraber bir gezintiye çıkalım, dedim. O da bana "Ben seninle hiçbir yere gitmem, sen çok obur bir balıksın, önüne kim çıkarsa kılıcını batırıp yiyor, yutuyorsun. Hem o kadar hızlı yüzüyorsun ki, ben sana yetişemem, (laf aramızda benim yüzme hızım saatte 95 kilometreye kadar çıkar.) diye cevap verdi. Ne yaptıysam köpek balığını kandıramadım. Oradan üzgün ayrılarak, balinaya gittim. Ona da aynı şekilde yalvardım, yine aynı cevabı alarak geri döndüm. Yolda beni aviamaya çıkmış olan balıkçılara rastladım. Etim çok kıymetlidir, yağımdan da "A" vitamini elde edilir. Balıkçıları güç bela atlatarak hemen evime koşup saklandım.

Aradan birkaç gün geçti. Yine can sıkıntısından patlamak üzereydim ki, bir balıkçı teknesinin bulunduğum yere doğru geldiğini gördüm. Tam kaçmaya karar vermiştim, vazgeçtim. Şu tekneye saldırıp biraz eğleneyim diye düşündüm. O müthiş hızımla ve vücudumun üçte biri uzunluğundaki sivri kılıcımla üzerlerine doğru ilerlemeye başladım. Teknede üç adam vardı. Beni yaralamak için zıpkınlarını çekmiş fırlatmak üzere bekliyorlardı. Gözle görülmeyen bir hızla kılıcımı teknenin yanlarına, dibine ve nereye rastgelirse saplıyor, çekiyor, yeniden saplıyordum. Adamlar beni yakalamaktan vazgeçip, bir an önce canlarını kurtarmaya çalışıyorlar, korkudan ne yapacaklarını şaşırıyorlardı. Onların bu korkularıyla zevkleniyor, "aman ne güzel eğleniyorum can sıkıntım geçti" diye keyifle yordum. Tam bu sırada teknenin dibinde bir yarık açıldı ve kılıcım o yarığın içine sıkıştı kaldı. Kılıcımı kurtarmak için çırpınmaya başladım. Çırpındıkça daha çok sıkışıyor, bir türlü kurtulamıyordum. Biraz sonra bir çatırtı duyuldu ve kılıcım tam dibinden çat diye kırılıverdi.

Kötü kalpliliğimin cezasını çekmiş, kılıçsız kalmıştım. Can acısıyla oradan uzaklaştım. Başkalarının korkusundan keyiflenerek, eğlendiğim için Tanrı cezamı vermiş, hayatımın sonuna kadar hem en önemli silahımdan yoksun, hem de çok çirkin bir balık olarak yaşamaya mahkum edilmiştim.

O günden sonra utancımdan hiçbir yere gidemez, hiç kimse ile konuşamaz oldum ve iyice yalnız kaldım.

Siz siz olun sevgili çocuklar sakın başkalarını korkutarak neşelenmeye kalkmayın.

ELMASLAR VE KURBAĞALAR

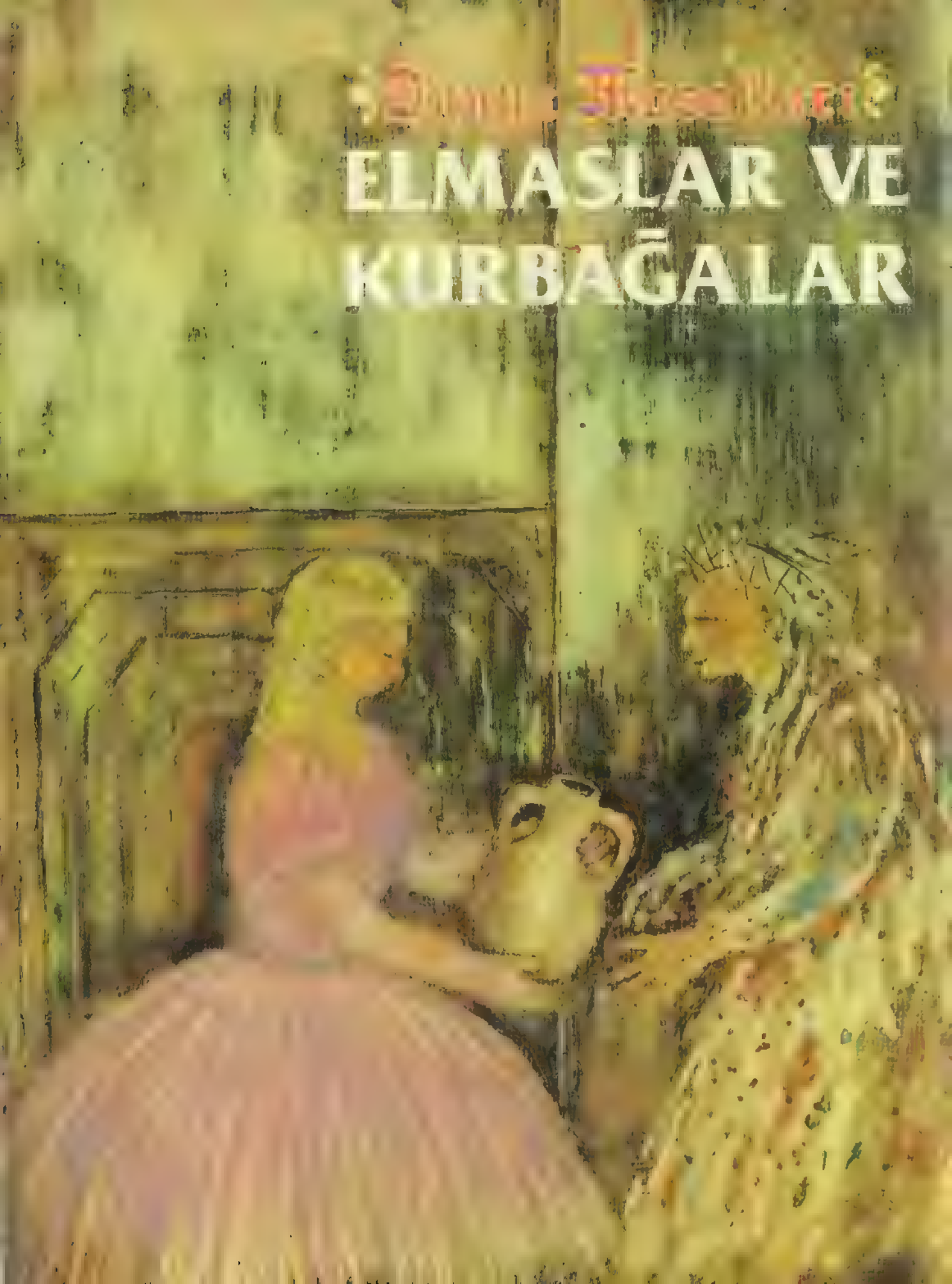

Resimleyen: Şakir GÖKÇEBAĞ

Zamanın birinde Fransa'nın küçük bir koyunde, iki kızıyla dul bir kadın yaşarmış. Kadının büyük kızı, huyu ve görünümüyle tıpkı kendisine benzer, birini gören diğerini de görmüş gibi olurmuş. Gururlu ve uyumsuz ana kızla birlikte yaşamak oldukça güçmüş. Küçük kız ise huyu ve görünümüyle babasına benzermiş. Doğal olarak, kendimize benzeyeni daha çok severiz. Bu yüzden anne de büyük kızını daha çok sever, küçük olana değer vermezmiş. Büyük kız otururken küçük kız mutfakta çalışır, yemek yapar, evin temizlik işlerine bakar, bunca işinin arasında bir de evden birkaç km uzaklıktaki pınardan, günde iki kez su getirirmiş.

Bir gün, pınardan su doldururken yanına gelen yoksul bir kadın, içmek için kendisine su verip veremeyeceğini sormuş. "Tabii teyzecığım" diye yanıtlamış güzel kız ve pınara eğilip testiyi çalkaladıktan sonra, en temiz yerinden sul doldurup kadına uzatmış. Testiyi zorlukla kavrayan kadının daha rahat su içebilmesi için de, testiyi altından desteklemiş.

Kadın, çevredeki kızları tanımak için yoksul bir köy kadını kılığına giren gerçek bir periymış. Suyunu içtikten sonra, "Ne kadar da güzelsin, iyisin... Sana bir armağan vermeden duramaya cağım" demiş. "Sana öyle bir armağan vereceğim ki..." diye konuşmasını sürdürmüş. "konuştuğunda söylediğin her sozcuk, ağzından bir çiçek veya değerli bir taş olarak saçılacak."

Küçük kız eve dönmekte biraz gecikince, annesi azarlamış, "Bu kadar geciktiğim için üzgünüm anne ama..." diye yanıtlarken, küçük kızın ağzından üç gül, iki inci ve iki elmas dökülmüş.

Annesi şaşkınlık içerisinde gözlerini dikerek kızına bakmış. "Ne görüyorum? Ağzından inciler, elmaslar dokuluyor. Bu nasıl olabilir kızım?" Küçük kız olanları anlatmaya başlamadan önce, diğer kızını da yanlarına çağırmış. Zavallı kızcağız başından geçenleri safça anlatırken, ağzından elmaslar dökülüyormuş. İşin aslı anlaşıldıktan sonra, "Kesinlikle sen de o pınara gitmelisin" demiş büyük kızına. "Bak, konuştuğu zaman kardeşinin ağzından neler saçılıyor. Sen de böyle ödüllendirilirsen memnun olmaz mısın? Şimdi hemen pınardan su getirmeye gideceksin ve yaşlı bir kadın senden isterse, güzel güzel nazikçe vereceksin."

"Ben de bunun gibi pınara mı gideceğim?" diye küçümsemiş kaba ve ters kız.

"Gitmende ısrar ediyorum. Hem de bir an önce" diye azarlamış annesi.

Büyük kız homurdanarak, evde bulduğu en güzel gümüş kaplarla pınara gitmiş. Suyu dolduracağı yere yaklaştığı sırada, çok güzel giyimli bir kadının koruluktan çıktığını görmüş. Kadın küçük kardeşini ödüllendiren periymiş ve büyük kızı sınamak için prenses görünümüne bürünmüş. Peri su istediğinde, yaşlı bir kadın bekleyen kızla alay ederek, "Buraya sana su vermek için geldiğimi mi sanıyorsun?" diye sormuş. "Kuşkusuz bu gümüş testiyi size su vermek için getirdim. Söylemek istediğim şu, Eğer istersen, eğil pınara ve iç."

Peri, "Sen pek kibar değilsin..." demiş öfkesini göstermeden. Bu kadar kırıcı olduğun için, sana vereceğim armağan da ona göre olacak. Konuştuğun her sözcük yılan veya kurbağa olarak dökülecek ağzından."

Kibirli ve terbiyesiz kız üzüntüyle eve dönerken, köşede annesine yakalanmış: "Ne oldu kızım?" "Bir şey yok" diye yanıtlarken ağzından iki yılan bir kurbağa fırlamış.

"Ne görüyorum?" diye bağırmış annesi. "Küçük kardeşinin düşüncesiydi bu. Ödeteceğim ona bunu..." Böyle söyleyerek küçük kızı dövmeye koşturmuş. Durumu gören kız, evden telaşla suzulüp yakındaki ormana saklanmış.

Avdan dönen kralın oğlu, bizimkini görmüş ve güzelliği karşısında buyulenmiş. Ormanda tek başına ne yaptığını ve niçin ağladığını sormuş.

"Ne yazık ki annem evden kovdu."

Prens, kız konuşurken ağzından beş altı tane inci ve elmas saçıldığını görmüş. Bunun nedenini soran prense, kız başından geçenleri anlatmış. Prens, kızı babasının sarayına götürmüş ve orada evlenmişler.

Büyük kız kendinden nefret ettirdiği için, annesi evden kovmuş. Zavallı kız ormanın bir köşesinde kendisini kabul edecek birini beklerken olmuş

FRANSA

Nüfusu: 54 milyon 621 bin
Yüzölçümü: 547 bin 26 km
Başkenti: Paris (Nüfusu: 10 milyon 73 bin)
Para Birimi: Frank

Fransa, Avrupa kıtasının Sovyetler Birliği'nden sonra en geniş ülkesidir. Ülkede çok farklı doğal oluşumlara rastlanabilir. Ülkenin kuzeyinde ve batısında, yılın büyük bölümü soğuk bir iklimin egemen olduğu alçak ovalar uzanır. Doğuda, Batı Avrupa'nın en yüksek tepesi olan Mont Blanc'i (4810 metre yüksekliğinde) de kapsayan Alp dağları vardır. Bunlara Fransız Alpleri denir. Güneyde, İspanya ile sınır oluşturan yüksek Pirenne dağları görülür. Ülkenin orta bölümü, alçak bir ovadır. Ama sarp kayalıklar, sönmüş volkanik dağlar ve bunların arasındaki derin ve dar geçitler, ovayı parçalara ayırır. Bu bölümdeki dağlar, kış boyunca karla kaplıdır. Fakat ülkenin Akdeniz'e kıyısı olan bölümlerinde kışlar ılıman, yazlar güneşli ve sıcak geçer.

TARİHİ: Fransa'da bir zamanlar krallar hüküm sürerdi. 1789'daki Fransız Devriminden sonra, ülkede Cumhuriyet kuruldu. Devrim sırasında kullanılan sloganlar, günümüzde de Fransızlarca benimsenmektedir: Özgürlük, Eşitlik ve Kardeşlik (Liberte, Egalite, Fraternité)

Fransa, 1871, 1914 ve 1940 yıllarında Almanlarca işgal edildi. Günümüzde ise, Fransızlar ve Almanlar, ülkemizin de katılmak için girişimlerde bulunduğu Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET)nda ortaklık yapıyorlar.

TARIMSAL URETIM: Fransa, Avrupa kıtasındaki en büyük besin maddeleri üreticisidir. Fransa'nın kuzey ve batı bölümleri çok verimlidir. Bu bölgelerde tüm tahıl çeşitleri yetiştirilir. Ülkede hayvancılık da çok gelişmiştir. Ünlü Fransız peynirleri inek, koyun ve keçi sütünden yapılır. Fransa'nın bir başka ünlü ürünü de şaraplarıdır.

Meyve ve sebze üretimi de oldukça iyi durumdadır. Portakal, limon, kayısı, şeftali ve diğer meyveler ülkenin Akdeniz kıyılarında ve **Rhone** nehri vadisinde yetiştirilir.

ENDUSTRİ: Ülkenin kuzey doğusunda kömür madenleri vardır. Lomien yöresinde ise, zengin demir kaynakları bulunur. Uranyum, potasyum ve doğal gaz da ülkenin diğer yeraltı zenginliklerindendir.

Ülke endüstrisinin enerji gereksinimi, kömür, doğal gaz ve hidroelektrik santrallar yoluyla karşılanır.

Ülkede her tür endüstri bulunur. Otomobil üretimi de oldukça büyük boyutludur. Ünlü Fransız otomobil şirketleri, Renault, Peugeot ve Citroen'dir.

Fransa'nın önemli gelir kaynaklarından biri de turizmdir. Ülkenin Akdeniz kıyıları, yaz mevsimi boyunca yoğun bir tatilci akınına uğrar. Alp ve Pirenne dağlarının kimi tepelerinde ise kış turizmi yapılır.

Eyfel Kulesi, Notre Dame Kilisesi, Lovre müzesiyle Paris, dünyanın en çok turist çeken kentidir.

korkulu bir düş

korkulu bir düş gördüm ağladım uyandım
babamla anam guluştüler başımda
dışarda tıpı var dışarsı soğuk
sobanın çıtırtısı hoşuma gıdıyor
emzığım duşmuş yanağıma değıyor

dort el bana uzandı aldı okşadı
ba ba dedım sevindırdım babamı
anam daha bekleyecek anne dememi

bırazdan alırlar kuvete koyarlar
suları şaplatmak hoşuma gıdıyor
gulunce bayılıyorlar ben de güluyorum.

onlar konüşurken uyumak hoş
sesleri güven veriyor
şürler duşlemek hoşuma gıdıyor

yazmayı oğreneyım hep yazacağım
kimseyı kırmak istemem hep güzel yazacağım

Tarık GÜNERSEL

BİZİ YAŞATAN DOĞA

KÖR FARELER

Yazan: Yüksel COŞKUN

Dünyayı birçok canlı turuyle paylaşıyoruz. Hepsiyle çeşitli ilişkilerimiz var: Bazılarını evcil leştirip kendi yararımıza kullanıyoruz Bazılarından korkuyoruz. Bazılarından ise iğreniyoruz. Özellikle **fare** adı geçince, çoğumuz iğrentiyle yüzümüzü buruşturuyoruz.

Fakat dünyamızda pek çok fare türü var Tümü de onlara önyargılı bakmamızı gerektirecek kadar pis değil Üstelik bazıları, biz insanlar kadar düzenli bir yaşam sürdürebiliyorlar.

Bu kez size tanıtmaya çalışacağımız **körfarelerin** olağanüstü bir yaşam biçimleri var. Ne dersiniz, onları tanıyalım mı?

TOPRAKALTINDA DÜZENLİ YAŞAM ÖRNEĞİ

Körfareler, memeli hayvanların kemirgenler grubuna girerler. Yurdumuzda üç türü yaşamaktadır. Bunlardan biri Trakya'da, biri Orta, Batı, Güney ve Kuzey Anadolu'da, diğeri de Güneydoğu Anadolu'da yaşar

Bu hayvanlar genellikle köstebeklerle karıştırılır. Ancak bunları birbirinden ayırmak çok kolaydır. Çünkü köstebeklerin gözleri ve kısa bir kuyrukları vardır Körfarelerde ise göz ve kuyruk bulunmaz.

Körfareler, tarlalarda veya boş arazilerde toprak altından çıkardıkları toprak kümecikleriyle kolayca tanınırlar. Boyları 13-30 cm, ağırlıkları ise 130-300 gr arasında değişir. Renkleri koyu gridden sarımsı kahverengiye kadar değişebilir. Tüyleri yumuşaktır. Burun uçlarından başlayıp, kulak açıklığına kadar uzanan bir dizi kıl sırası bulunur. Bu kıllar ile nesnelere dokunarak onları tanırlar. Yani bu kıllar duyu organı görevi yapar. Öndeki kesici dişleri çok güçlüdür Çok saldırgandırlar Kendilerine dokunan her şeyi ısırmaya çalışırlar. Bu arada sık sık soluma şeklinde gürültülü sesler çıkararak, düşmanlarını korkuturlar. Koku alma duyuları iyi gelişmiştir

Toprak altında açtıkları galeri (tünel) sistemlerinde yaşarlar. Galeri açmak için toprağı öndeki kesici dişleriyle kazarlar. Çıkan toprağı buldozer gibi başlarıyla iterek dışarı atarlar. Galerilerinin iç duvarındaki gevşek toprağı başlarıyla iterek sıkıştırırlar. Galerilerının tüm uzunluğu 250 m'ye ulaşabilir

Körfarelerin galeri sistemleri çok düzenlidir. Her galerinin iki giriş deliği bulunur. Galeri içerisinde birbirlerine yatay ve dikey tünellerle bağlantılı oturma odaları, besin depo odaları ve tuvaletleri vardır

Oturma odalarının sayısı iki tanedir. Bunların içleri yumuşak otlarla kaplıdır. Bu odalardan birinde taze yiyecekler, diğerinde ise yiyecek artıkları bulunur. Hayvan bu odalarda uyur ve beslenir. Bu odalar kirlendiğinde veya parazitler tarafından istila edildiğinde, girişlerini toprakla kapatarak yenilerini inşa eder.

Besin depo odalarının sayısı 4-9 arasında değişir. Bu odalar toprağın 17-60 cm derinliğinde yer alır. Bu odaların içerisinde topladıkları taze besinler depo edilir

Galeri sistemlerinde genellikle bir tane tuvalet bulunur. Tuvaletleri pislik ile dolduğunda, ağzı kapatılarak yenisi açılır.

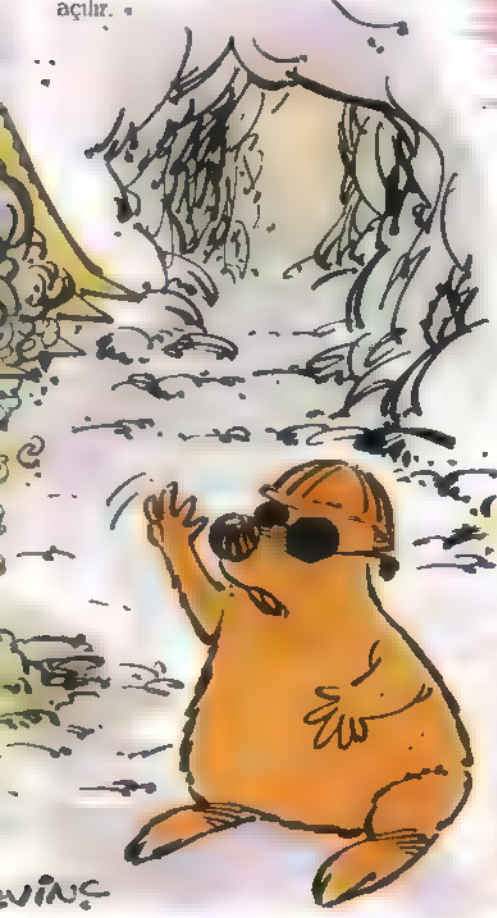

Dişiler iki yaşında cinsel erginliğe ulaşır ve sonbaharda çiftleşme odaları yaparlar. Bu odanın içini kille sıvarlar Bu odalar diğer odalardan daha büyüktür ve birer tünelle oturma ve besin depo odalarıyla bağlantılıdır. Çiftleşmeden sonra bu odalar kapatılır Çiftleşme Kasım-Ocak ayları arasında olur. Genellikle 2-4 yavru doğururlar. Yavrular Mart-Nisan aylarında doğar Doğduklarında vücutları çıplaktır ve yardıma muhtaçtırlar. Bu süre boyunca annelerini emerler. 4-6 haftalık olunca yavrular annelerinden ayrılır.

Körfareler kış uykusuna yatmazlar Çok soğuk kış günlerinde, galerinin en derin bölgelerine çekilirler.

Bunlar tek başlarına yaşarlar. Her bir galeri sisteminde bir birey bulunur. Yalnız çiftleşme döneminde bir arada bulunurlar.

Galerilerini yabancılara karşı büyük bir titizlikle korurlar. Yabancı biri galeriye girecek olursa, onunla şiddetli kavga ederek, yuvalarından kovarlar.

Genellikle bitkilerin toprak altında kalan kısımlarıyla, yanı kök, yumru ve soğanlarla beslenirler. Ancak toprak üstüne çıkarak tohumları ve böcekleri de yerler.

Körfarelerin düşmanları çoktur Özellikle tilkiler, sansarlar, kediler ve gelincikler bunları severek yerler. Bay kuş, puhu kuşu, kartal, atmaca gibi yırtıcı kuşlar, yavruların annelerinden ayrılıp, kendilerine yeni yuva kurmak üzere toprak yüzeyine çıktıkları dönemde bunları avlarlar.

Körfareler, toprak altındaki tarihi eser parçalarını ve kıymetli eşyaları çıkararak insanlara faydalı olurlar.

Fakat, patates ve soğan tarlalarına çok zarar verirler. Demiryollarının altını kazıp boşaltarak, tren geçtiği sırada yolun çökmesine neden olurlar. Aynca su kanallarını delerler.

Körfareler hakkında değişik inançlar vardır. Libyalılar, bunlara dokunulduğunda insanların kör olacaklarına inanırlar. Asurlular da, bunların dişilerinin memelerinde hastalıklara şifa veren bir sihir olduğuna inanırlarmış

7. SANAT

Karate Filmleri: Gösteri mi? Film mi?

Yazan: Seçil BÜKER

Benzer konuları benzer biçimlerde anlatan filmleri "tür" olarak adlandırıyoruz. Daha önce bilim kurgu filmlerinden, kovboy filmlerinden söz ettik. Gelin bugün karate filmlerine bir göz atalım. Karate filmlerini serüven filmi türüne sokabiliriz. Serüven filmlerinde olayları izlerken soğuk terler dökeriz. Olaylar birbirini öylesine aralıksız izler ki, soluğumuz kesilir. Bizi böylesine germek için, yönetmen sinemanın olanaklarından yararlanır. Sinemanın olanakları nelerdir? Kamera, mercekler, kamera hareketleri, aydınlatma, ses, kurgu, vb. Bu olanaklardan yönetmenin nasıl yararlandığını daha sonraki yazılarımızda açıklayacağız. Serüven filmlerinde yönetmen sinemanın olanaklarından yararlanırken, oyunculardan da yararlanır. Oyuncular atlarlar, zıplarlar. Yaralanmazlar, ölmezler. Aklımızın alamayacağı işleri başarırlar.

Bu durumda serüven filmlerinde temponun önemli olduğunu söyleyebilirsiniz. Serüven filmi türüne sokabileceğimiz karate filmleri de çok hareketlidir. Ama bu filmlerde de olaylar, filmdeki kişilerin iç dünyaları o denli önemli değildir. Gelin raflardan rastgele bir karate filmi seçelim: **Ateşle Oynama.** Yönetmen: Oskar Williams. Film başlar başlamaz, karateciler de gösteriye başlarlar. Onları idman yaparken izleriz bir süre. Derken Amerikalı bir senatörün kızının kaçırıldığı haberi gelir. Karatecilere kızı kurtarma görevi verilir. Karateciler de kişisel güçlerini, yeteneklerini ortaya koyarlar, kızı kurtarırlar. Filmin başından sonuna dek bu kurtarma eylemini izleriz. Böylece karate insanı yücelten, kişiye yüksek değerler kazandıran bir oyun olmaktan çıkar, bir araç olur. Karatenin araç olması iki yönlü. (1) Karate, kaçırılan kızın kurtarılması için araç olarak kullanılıyor. (2) Karate, filmde gösteri aracı oluyor. Yönetmen izleyicileri büyülemek için, karatenin inceliklerini, karatecilerin yeteneklerini sergiler. Anlatılan olay ise çok basit. Bir kız, onu kaçıranların elinden kurtarılır. Film biter.

Daha önceki yazılarımızda, tür filmlerinin tıpatıp birbirlerine benzemediklerini, aralarında ayrımlar olabileceğini belirtmiştik. Öyleyse gelelim **Karate Kid III**'e. Bu film de karate gösteri-

Karate, Uzak Doğu ülkelerinde insanı yücelten, kişiye yüksek değerler kazandıran bir oyundur. Fakat karate filmlerinde bir gösteri aracı olarak kullanılır. Bu tür filmlerde anlatılan olaylar çok basittir. Karate Kid filminde ise bunlardan farklı olarak insanın doğruyu bulma çabası anlatılır.

Karate turnuvalarında çoğunlukla şiddet gösterileri vardır. Karate Kid filmi ise bundan farklıdır. Filmde şiddetten çok, insanların güç, sevgi, iyilik arayışları anlatılır.

sıyle başlıyor. Karate antrenörü Terry Silver'ın yetiştirdiği karateciler dövüşüyorlar. Bu gösteriler sırasında izleyiciler de antrenör de "Acıma, vur, vur" diye bağırıyorlar. Oysa öte yanda karateye gönülden bağlı, onu başkalarını incitmek için kullanmayı düşünmeyen çocuk karateci Daniel San ve onun yaşlı öğretmeni Miyagi var. İkisi de şiddete karşı. Öyleyse gelin filmdeki karşıtlıkları sıralayalım.

İyiler (Daniel ve Miyagi)

Kötüler (Terry Silver ve öbür karateciler)

Zenginler (Terry Silver ve arkadaşları)

Yoksullar (Daniel ve Miyagi)

Şiddet yanlıları (Terry Silver ve obur karateciler)

Şiddete karşı olanlar (Daniel ve Miyagi)

Çalışma koşulları (Daniel ve Miyagi bahçelerde, yeşillikler arasında çalışırlar.)

Çalışma koşulları (Terry Silver ve arkadaşları salonda çalışırlar.)

Amatörler (Daniel ve Miyagi karateden para kazanmayı düşünmezler.)

Profesyoneller (Teryy Silver ve obür karateciler karateden büyük paralar kazanırlar.)

Boylesi karşıtlıkların ötesinde filmde ne var? **Karate Kid III** neden öbür karate filmlerinden ayrımlı? Bu soruların yanıtlarını, filmin öykusunü kısaca anlatarak vermeye çalışalım. Daniel ile Miyagi, yaşamlarını sürdürmek için bir dukkân açmaya karar verirler. Amaçları çiçek satmaktır. Tam onlara göre bir iş. Dukkân açmak için para gereklidir. Para bulmaya çalışırlar. Daniel okul parasını dükkâna yatırmayı önerir. Miyagi Daniel'ın okul parasını kullanmak istemez. Ama Daniel ne yapar, ne eder Miyagi'yi kandırır. Onlar bin bir güçlükle dükkânı açmaya çalışırlarken, Terry Silver görkemli evinin luks banyosunda yıkanır. Yıkanırken de daha önceden gözüne kestirdiği bir karateciyi satın alır. Amacı, **All Valley** turnuvasında kendi oyuncusu ile Daniel'i karşılaştırmak ve Daniel'in elinden şampiyonluğu almaktır. Miyagi, Daniel'in bu turnuvaya katılmasına karşıdır. Daniel ile Miyagi, kimsenin kolay kolay ulaşamayacağı derin vadide **bonzai** denen bodur ağacı yetiştirmeye çalışırlar. Terry Silver, Daniel ve Miyagi'yi zorlamak için adamları aracılığı ile dükkânı kırıp dokturur. Bir yandan da Daniel'i bu turnuvaya katılmak için özendirdir. Daniel'e onu çalıştırabileceğini söyler. Daniel, Terry Silver'ın önerisini kabul eder. Onunla çalışmaya başlar. Ama yeni öğretmen, Daniel'in yüreğine şiddet tohumları atar. Dersler sürer, ama karate doğuşe dönüşür. Daniel, doğru yolun bu olmadığını anlar. Daniel'in govdesi de yararlıdır, yüreği de. Miyagi özel ilaçları ile once onun gövdesini iyileştirir. Sonra da yüreğini. Nasıl mı? Miyagi ile Daniel doğada çalışırlar. Turnuvaya katılırlar. Daniel kazanır. İnsanın aradığı güç, sevgi, iyilik derinlerdedir. Tıpkı vadının dibindeki "bonzai" gibi. Bu gücu, bu sevgiyi, bu iyiliği bulmak için çaba gostermek gerekir.

Karate Kid III'u ilgiyle izliyorsunuz. Ama yalnızca karate gösterisi izlemiyorsunuz. Daniel'in doğruyu bulmak için ne denli çaba harcadığını da görüyorsunuz. Film bitti. Duşünüyorsunuz artık. Vadının derinliklerinde **bonzai** ağaçları yeşeriyor. Biz de yüreğimin derinliklerindeki sevgiyi, iyiyi, guzeli yeşertemez miyiz?

ASLINDA, BU ÖYKÜYÜ SONDAN BAŞLAMAMAK İÇİN İKİ GÜN GERİYE GİTMELİYİZ SABAHIN SEKİZİ VE BAY EDVAR (YANI PROF TONTON) BANYO YAPIYOR...

1A-

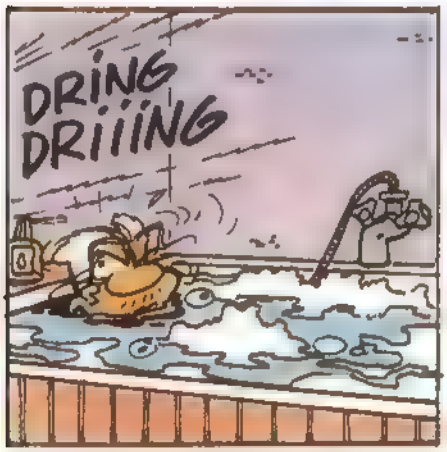

1B-

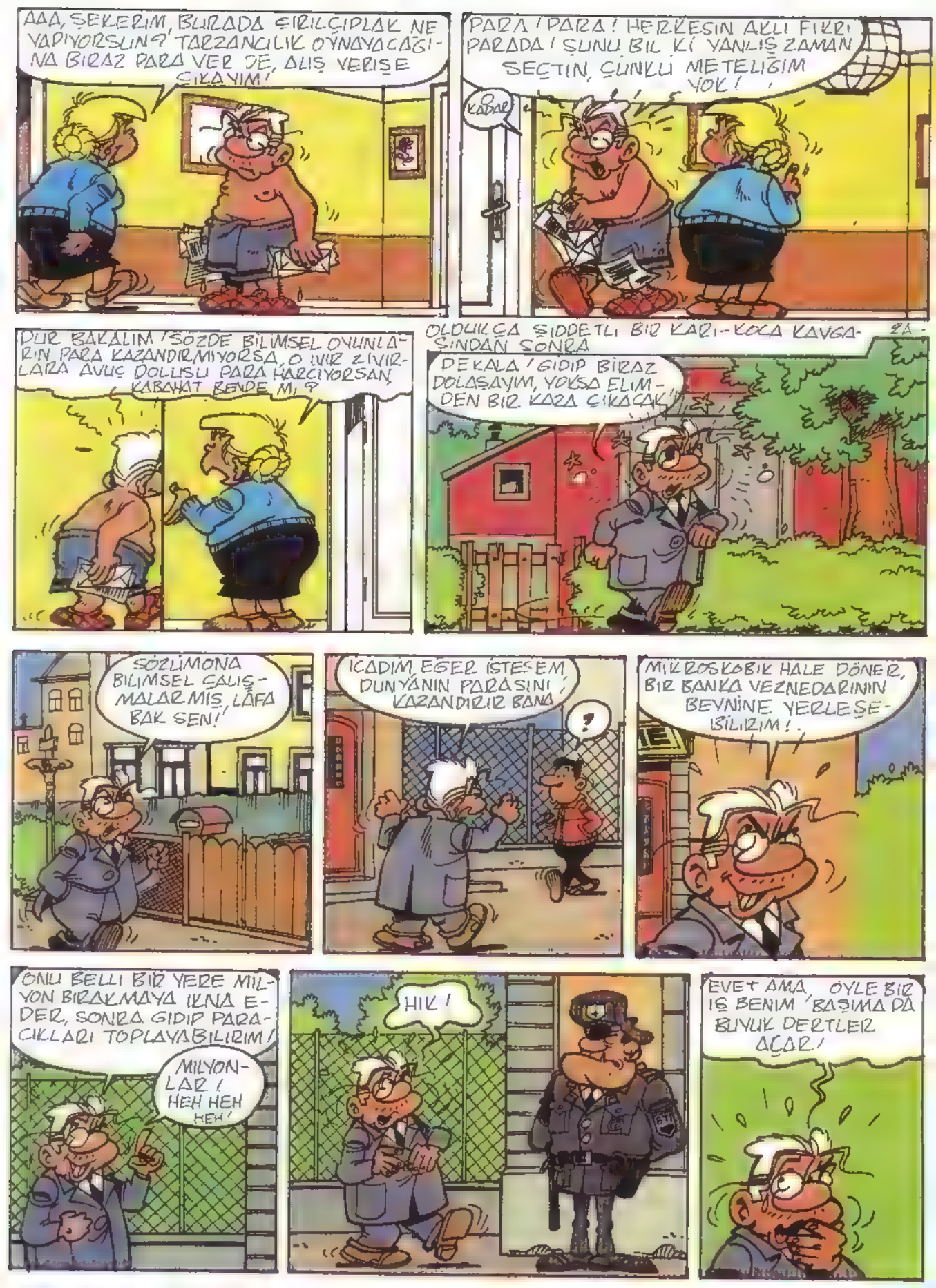
AAA, ŞEKERİM, BURADA ÇIRILÇIPLAK NE YAPIYORSUN? TARZANCILIK OYNAYACAĞINA BIRAZ PARA VER DE, ALIŞ VERİŞE ÇIKAYIM!
PARA! PARA! HERKESİN AKLI FİKRİ PARADA! ŞUNU BİL Kİ YANLIŞ ZAMAN SEÇTİN, ÇÜNKÜ METELİĞİM YOK!
KABAK
DUR BAKALIM! SÖZDE BİLİMSEL OYUNLARIN PARA KAZANDIRMIYORSA, O UÇUK ZIVIRLARA AVUÇ DOLUSU PARA HARCIYORSAN, KABAHAT BENDE Mİ?
OLDUKÇA ŞİDDETLİ BİR KARI-KOCA KAVGASINDAN SONRA
DEKALA! GIDIP BİRAZ DOLAŞAYIM, YOKSA ELİMDEN BİR KAZA ÇIKACAK!
SÖZLİMONA BİLİMSEL ÇALIŞMALAR MIŞ, LAFA BAK SEN!
İCADIM, EĞER İSTESEM, DÜNYANIN PARASINI KAZANDIRIR BANA
?
MİKROSKOBİK HALE DÖNER, BİR BANKA VEZNEDARININ BEYNİNE YERLEŞEBİLİRİM!
ONU BELLİ BİR YERE MİLYON BIRAKMAYA İKNA EDER, SONRA GIDIP PARACIKLARI TOPLAYABİLİRİM!
MİLYONLAR! HEH HEH HEH!
HIK!
EVET AMA, ÖYLE BİR İŞ BENİM BAŞIMA DA BUNUK DERTLER AÇAR!

BÜYÜK TİYATRO ABRAKADABRA KARDEŞLER SİHİRBAZLARIN
BU GECE
EN BÜYÜKLERİ
İŞTE PARLAK BİR FİKİR! HEM DE NE PARLAK!
KARDEŞLER SİHİRBAZLARIN
BU GECE
ÜYÜKLERİ
ÜSTÜNE ÜSTLÜK HER ZAMAN GÖSTERİ DÜNYASINDA YER ALMAK İSTEMİŞİMDİR!
HAPLARIM YANIMDA, HARİKA! HAYDI BAKALIM, İŞ BAŞINA!
SANATÇILARIN GİRİŞİ
EĞER İYİ BİR NUMARA BULAMAZSAK, KOVULACAĞIZ!
HAKLISIN! EVET? GİRİNİZ!
TOK TOK
BAYLAR, KENDİMİ TANITAYIM: ADIM BAY EDVAR, MİKRO BİYOLOJİYLE UĞRAŞIRIM, VE DE
BİR ŞARLATANLA KAYBEDECEK ZAMANIMIZ YOK, İKİ DAKİKA SONRA SAHNEYE ÇIKIYORUZ! HEMEN KAYBOLUN!
BİR DAKİKA! BİR DAKİKA! HEMEN KAYBOLACAĞIM, AMA BURADA GÖZLERİNİZİN ONUNDE!
BUNLARI DAHA ÖNCE DE GÖRDÜK BİZ GEÇEN HAFTA HATTA
FİYUUUT
?
KARIM HİÇBİR ADRES BIRAKMADAN KAYBOLDU! ÜSTELİK BÜTÜN PARAMIZI DA ALMIŞ
HEEY, FREDERİKO, GÖRDÜN MÜ, BÜYÜCÜ BU HERİF!
MÖBİLYALARIDA ALMIŞ, HİÇBİR ŞEY BIRAKMAMIŞ!

FİYUUT
İŞTE OLDU! NASIL?
TANRI AŞKINA! AMMA DA NUMARA HAA
EVET HAKLISIN, ESASLI BİR NUMARA!
HARİKA! BUNU NASIL YAPIYORSUNUZ?
GİZLİ SAKLI BİR ŞEY DEĞİL! İCAT ETTİĞİM HAPLAR SAYESİNDE, BİLİMSEL BİR OLAY BU!
HEY İKİZLER, SIRA SİZDE, GECİKTİNİZ BİLE SAÇLANMAYIN!
BURADAN KAYBOLMAYIN! NUMARANIZI BİTİRİNCE, İŞ KONUŞACAĞIZ! DOLARTA, VİSKİ VE PURO VAR! HEMEN DONERİZ!
SANAT YAŞAMIM BAŞLIYOR! FELİÇYA'NIN HALINI GÖRECEĞİM HOH HOH HO!!
POF
POFF
O KÜÇÜK, BIYIKLI ŞİŞKO BİZE TEPSİ İÇİNDE BİR SERVET SUNUYOR! DÜŞÜNEBİLİYOR MUSUN?
EVET!
YARIM SAAT SONRA..
YUUUUH, DEFOLUN! ŞARLATANLAR! YUUH! YUUUH!
ÇILGIN DOMATES FIRLATTILAR! ALSAKLAR!
BOŞVER! GEL GİDİP YENİ ORTAĞIMIZLA İLGİLENELİM! HAHA!
BENİMLE GELİN BAYIM! KARDEŞİM BİTİŞİKTEKİ ODADA! KONTRATINIZI HAZIRLADI!
AH!
ANLAŞACAĞIMIZDAN EMİNDİM SAYIN BAYIM! UĞURUMUZ BİRLİKTE, BİNLİK PARALAR KAZANACAĞIZ!
POK

HAHHAHHA BUDALANIN PAYINA DÜŞENİ GÖRDÜN MÜ?
OYALAMA DA HAPLARI AL CEBİNDEN!
ALDIM ONLARI!
HAY ALLAH! BİRİSİ GELİYOR! ÇABUK, TUVALİM!
VAKİT YOK! KAYBOLMANIN BİR ÇARESİ VAR! HAPLARI!
FİYUUUT FİYUUUT
GECİKTİK, SEVİMLİ DOSTLARIM, BİRKAÇ DAKİKA İÇİNDE HAZIR OLMALIYIZ!
HEY!
HEY!
USLU DURUN ÇOCUKLAR!
FREDERİKO, BURADA MISIN?
NELER OLDU? KAYBOLMADIK MI? NEREDEYİZ?
AAAAY! AAAAY! CANAVARLAR! ANNECİĞİM! AAAY!
AAAY!
HEY, USTAT! SIRA SENDE!
GELDİM, GELDİM!
AAAY!
BU SIRADA...
AHHH! OOOF! KOCAMAN BİR ŞIŞ! ALÇAKLAR İYİ ATLATTILAR BENİ!
ÜSTELİK DE.. HAPLARIMI... HAPLARIMI ÇALMIŞLAR
YAĞMA YOK! HEMEN POLİSE GİTMELİYİM! PİS HIRSIZLAR!
AFEDERSİNİZ!
HEEEY, ÖNÜNE BAK
MAGANDA!

VE ŞİMDİ DE KARŞINIZDA, PROFESÖR KARASAKAL VE AKILLI PİRELERİİİ!!
HAYDİ!
CLACC
F.İYUUUT
F.İYUUUT
OH!
BU DA NE DEMEK OLUYOR?
ŞEEEY! BAKIN ANLATAYIM!
KIZMAYIN LÜTFEN!
SABOTAJCILAR! KISKANÇ HERİFLER!
PAN BANG PAW
AMANIN, BU DELİ ATEŞ EDİYOR!
DOMATESLER NEYSE DE, KURŞUN BİRAZ FAZLA!
II PERDE 2 SAHNE
OTELLO III SAHNE
TOPARLAYALIM İKİ SİHİRBAZIN SİZİ BAYILTIP HAPLARINIZI ÇALDIZINI SOYLUYORSUNUZ! NASIL HAP BUNLAR? ILAÇ MI?
HII?
HII?
EVET 'HAYIR' YANI 'ŞEY'
PFF
PF
PF
HAYDİ, TİYELİM!
T.YATRO

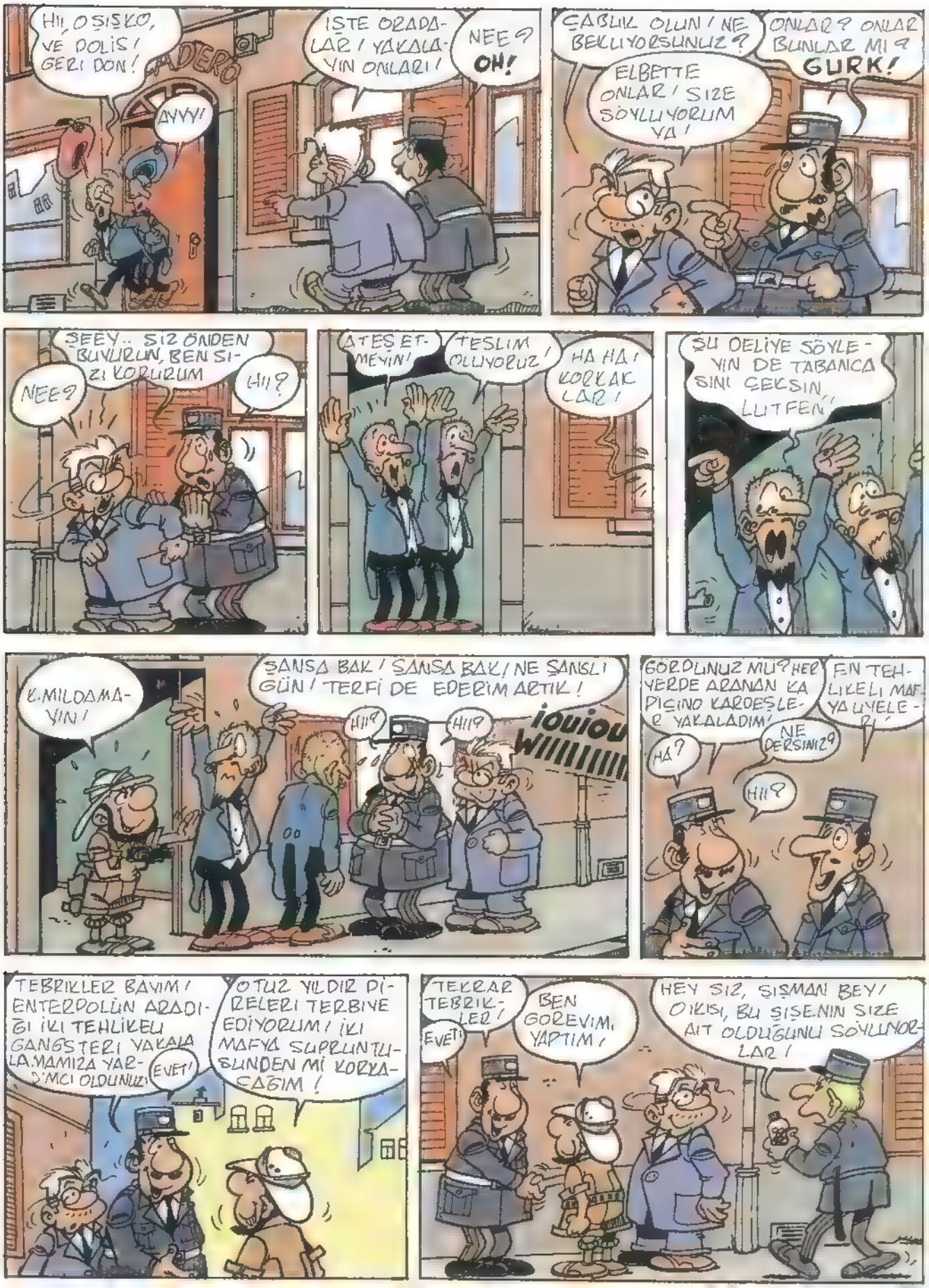
HII, O ŞIŞKO, VE DOLİS! GERİ DÖN!
ADERO
AYYY!
İŞTE ORADALAR! YAKALAYIN ONLARI!
NEE?
OH!
ÇABUK OLUN! NE BEKLİYORSUNUZ?
ELBETTE ONLAR! SİZE SÖYLÜYORUM YA!
ONLAR? ONLAR BUNLAR MI?
GURK!
ŞEEY.. SİZ ÖNDEN BUYURUN, BEN SİZİ KORURUM
NEE?
HII?
ATEŞ ETMEYİN!
TESLİM OLUYORUZ!
HA HA! KORKAKLAR!
ŞU DELİYE SÖYLEYİN DE TABANCASINI ÇEKSİN LÜTFEN!
K.MILDAMAYIN!
ŞANSA BAK! ŞANSA BAK! NE ŞANSLI GÜN! TERFİ DE EDERİM ARTIK!
HII?
HII?
GÖRDÜNÜZ MÜ? HER YERDE ARANAN KAPIŞINO KARDEŞLERİ YAKALADIM!
HA?
NE DERSİNİZ?
HII?
EN TEHLİKELİ MAFYA ÜYELERİ!
TEBRİKLER BAYIM! ENTERPOLÜN ARADIĞI İKİ TEHLİKELİ GANGSTERİ YAKALAMAMIZA YARDIMCI OLDUNUZ!
EVET!
OTUZ YILDIR DİRELERİ TERBİYE EDİYORUM! İKİ MAFYA SUÇLUSUNDAN Mİ KORKACAĞIM!
TEKRAR TEBRİKLER!
EVET!
BEN GÖREVİMİ YAPTIM!
HEY SİZ, ŞİŞMAN BEY! OKİSİ, BU ŞİŞENİN SİZE AİT OLDUĞUNU SÖYLİYORLAR!

EVET EVET BENDEN SAKLADIKLARI HAPLAR BUNLAR!
HIMM! TUHAF VE SUPHELI BIR KOKUSU VAR! UYUSTURUCU OLMALI!
SN.F!
ŞU ŞIŞKOYU DA ÖTEKILERIN YANINA ATIN, KARAKOLDA DURUMA BAKARIZ! NARKOTIKÇILERE DE HABER VERIN!
NEE? DELIRDINIZ MI SIZ!
ERTESI SABAH...
UYUŞTURUCU IZINE RASTLANMADI, EVINIZE DÖNEBILIRSINIZ. KAYBOLUN VE BIR DAHA KARŞIMA ÇIKMAYIN!
LIS
ŞU IŞE BAK, SUÇSUZ OLDUĞUM IÇIN ÖZÜR DILEMEMI ISTIYORLAR! NEREDEYSE!
BUYRUN BAKALIM! ANAHTARLARIMI DA UNUTMUŞUM!
HAHAHA! BU SABAH ŞOK ERKENCISINIZ! YÜZÜNÜZDEN DÜŞEN DE BIN PARÇA! HOVARDALIKTAN MI BU DÖNÜŞ, HAAR.
SAKIN OL EDVAR! KENDINI KAYBETME SAKIN OL!
OLAMIYORUM!! GIRRR
SABUK OL, ŞU ARKADAKI BENI KORKUTUYOR! GALIBA BIR POSTACIYI YEMIŞ!
GIRR
VRR
AMB. - LANCE
BIRAKIN BENI, YOKSA HEPINIZI PARÇALARIM!!
BITTI

SATRANÇ

BAŞARININ SIRRI: ÇALIŞMAK

MAT ÇALIŞMASI

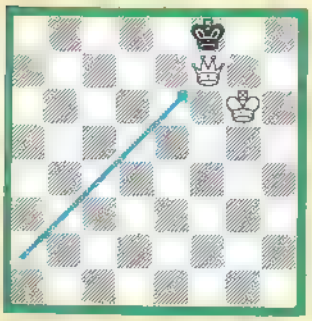

Yanda üç çeşit mat görüyorsunuz. Dikkatle bakın: Vezirle mat

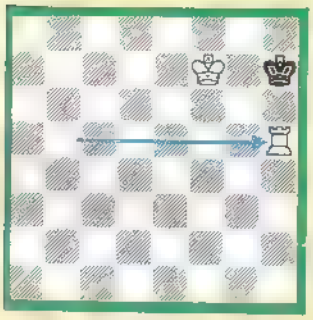

Ortadaki şekilde siyah şah kenara sıkışmış. Beyaz kale oyunu bitiriveriyor.

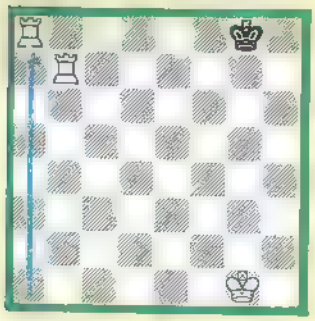

İki kaleyle mat.

Şimdi yandaki durumlarla başlayıp oynayın.

Önce arkadaşınız beyazla oynasın, sonra siz. (Kusursuz oynanırsa vezirle dokuz, kaleyle on altı hamlede mat yapılır.)

Satrancın da adabı, yani davranış kuralları vardır

- Dokunduğunuz taşı oynamak zorundasınızdır. Dokunmadan önce iyi düşünün. Bir taşı oynamak için değil de, karedeki yerini düzeltmek için elinize alacaksanız "Düzeltiyorum," demelisiniz
- Oynadığınız taşı geri alamazsınız
- Bir satranççı yenildiği zaman rakibinin elini sıkar, tebrik eder. (Bu zaten her sporda böyle değil mi? Satranç da bir zihin sporu.)

Yenilgiyi kabul eden oyuncu şahını tutup yatırır. Satrançta "pes etmek" böyle olur. Boksta ringe havlu atmak gibi.

Lewis Carroll'un "Alice Aynanın Ötesinde" adlı ünlü hikâyesinde, Alice beyaz bir satranç taşıdır. Tahtanın tepesine varıp Kraliçe olur. (Batı'da **vezire kraliçe** denir.)

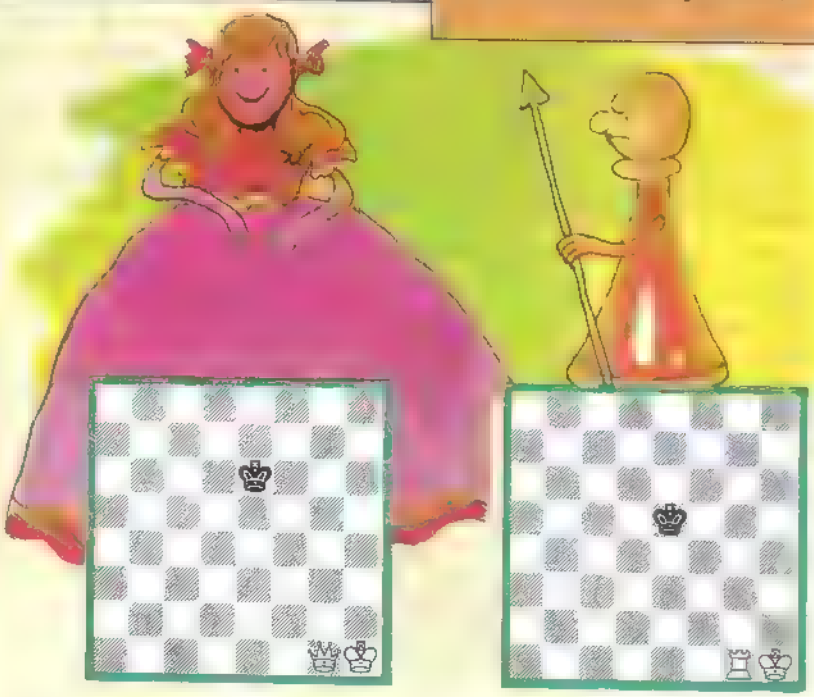

ÖĞRENİYORUZ

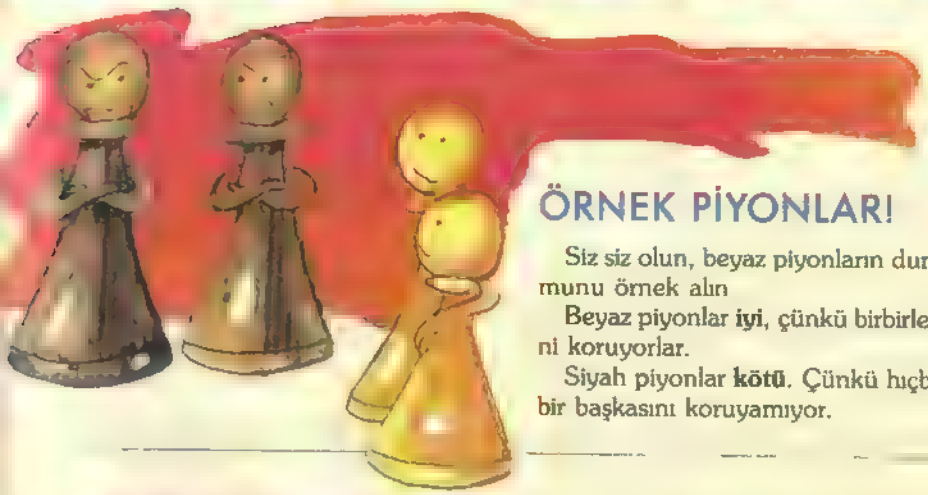

ÖRNEK PİYONLAR!

Siz siz olun, beyaz piyonların durumunu örnek alın

Beyaz piyonlar **iyi**, çünkü birbirlerini koruyorlar.

Siyah piyonlar **kötü**. Çünkü hiçbiri bir başkasını koruyamıyor.

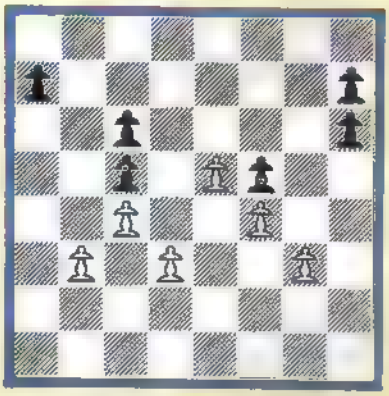

ROK ÇALIŞMASI

Aşağıdaki, üç duruma bakın. Beyaz veya Siyah rok yapabilir mi?

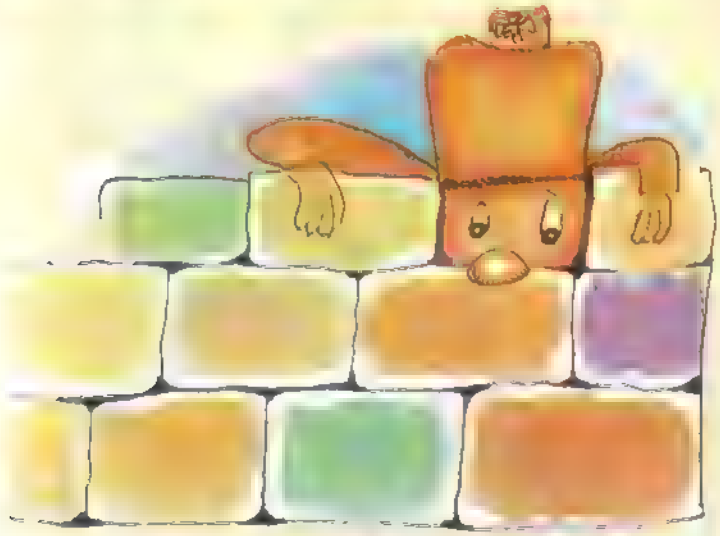

Yanıtlar:

1. Beyaz rok yapamaz, çünkü vezir kanadında vezir var ve de siyah fil g1 karesini kontrol altında tutuyor. Siyah ise vezir kanadında rok yapamaz, ama isterse şah kanadında yapabilir. Beyaz filin siyah kaleyi tehdit ediyor olması önemli değil. çünkü bu tehdidin şahla ilgisi yok

2. Beyaz rok yapamaz, çünkü siyah at şah çekmiş durumda Siyah rok yapamaz. vezir kanadında beyaz kale siyah şahın gideceği kareyi tehdit ediyor, şah kanadında ise kale zaten daha önce oynanmış.

3. Beyazlar vezir kanadında rok yapabilir, çünkü kale düşman tehdidindeki kareden geçebilir. Beyazlar şah kanadında rok yapamaz, çünkü şah düşman tehdidindeki kareden geçemez; siyah fil beyaz şahın sağ yanını tehdit ediyor. Siyahlar ise rok yapamaz, çünkü siyah şah zaten daha önce oynanmış

HOCA NASREDDİN

Ünlü mizah kahramanımız Nasreddin Hoca, 5-10 Temmuz tarihleri arasında Akşehir'de yapılacak uluslararası bir şenlikle anılacak

13. yüzyılda Selçuklular döneminde yaşadığı sanılan Nasreddin'in yaşamıyla ilgili çok şey bilinmiyor. Üstelik geçmişte Nasreddin diye birinin yaşamamış bile olabileceği ve yüzlerce fıkranın halktan kimselerce üretilip Nasreddin'e mal edildiği düşünülüyor. Bunlar, konuyla ilgili halk bilimcilerin düşünceleri.

Fakat, kahramanı Nasreddin Hoca olan yüzlerce komik ve düşündürücü fıkra var. Bunlarda genellikle insanların günlük yaşamları, sıradan ve erdemsiz davranışları eleştiriliyor. Sizlerin pek çoğunu bildiğiniz bu fıkralardan biri de şöyle:

Hoca'nın yaşadığı sanılan dönemde, Anadolumuz Timur ordularının işgali altındaydı. Bu topraklarda Timur'un hükümdarlığı geçerliydi.

Hükümdar olur da dalkavukları olmaz mı? Çıkar elde etmek isteyen, bir mevkide gözü olan pek çok kişi, pek çok armağanla Timur'u ziyaret ediyor, ona övgüler düzüyorlardı.

Ekonomik rahatlıktan çok, gönül rahatlığı ve iç huzuru arayan Hocamız da bir gün Timur'u ziyaret etmek istedi. Ziyaretin armağansız olmayacağını düşünerek meyve bahçesine gidip bir sepet ayva topladı. Tam yola çıkmak üzereyken, "Koskoca hükümdara ayva götürmek olmaz, bari incir toplayıp götüreyim" dedi.

Bir sepet incirle Timur'un sarayına ulaşan Hoca, yüzlerce konuğun beklетildiği salona alındı. Uzunca bir bekleyişten sonra nihayet Timur'un huzuruna kabul edildi. İyi dileklerini ilettikten sonra armağan olarak getirdiği incirleri sundu. Sunmasıyla kafasına incirlerin fırlatılması bir oldu. Timur, öfkeyle, "Bir hükümdara böyle armağan sunulur mu?" diye bağırıyor, bir yandan da incirleri Hocanın kafasına atıyordu.

Kafasını ellerinin arasına saklayan Hoca ise, "Tanrım sana şükürler olsun, Tanrım sana bin şükür olsun" diye söylenıyordu. Neyse sepetteki incirler bittiğinde, Timur'un öfkesi de dindi. Bu kez merakla, "Hoca efendi, böyle bir durumda Tanrı'ya şükretmenin anlamı ne?" diye sordu. Hoca, korkudan bembeyaz olmuş bir yüzle "Bir de ilk topladığım meyvaları armağan olarak sunsaydım, halim nice olurdu diye düşünüp, Tanrı'ya şükrediyorum" yanıtını verdi.

• • •

Sevgili Hocamız, incir yağmurundan nasıl kurtulacak? Ellerinde kılıçlarla dört muhafız sarayın içinde Hoca'yı bekliyor. Hocamızı kimseye yakalatmadan, sarayın dışına çıkarabilir misiniz?

L EGLEN

Ödüllü bulmacalar

TİŞÖRT ARMAĞANLI BULMACALAR

Tişört kazanmanın koşulu, bulmacanın tüm sorularına doğru yanıt vermiş olmak.

Yanıtlarınızı bize nasıl göndereceksiniz?

Dergimizin ekinde, bir "Yanıt Kuponu" var. Yanıtlarınızı sırasıyla bu kupona yazıp,

Doğan Kardeş Dergisi Ödüllü Bulmaca
Yeniçeriler Cad., Sinekli Medrese Sok., No:1, kat 3
Beyazıt/İSTANBUL

adresine göndermeniz gerekiyor. Yanıtlarınızın, en geç 31 **Temmuz** tarihine kadar elimizde olması gerekir.

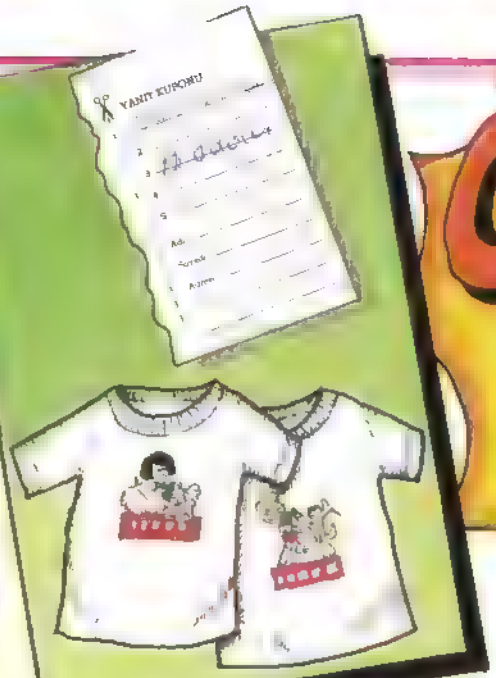

Kaç şişe ve kavanozun iç içe bulunduğunu saptayabilir misiniz? Yanıtınızı 2 no'lu boşluğa yazmayı unutmayın!

Duyma ve konuşma özürlü kardeşlerimiz karşılarındakilerle anlaşmayı ancak el işaretleriyle sağlayabiliyorlar. Bu işaretlerle düzenli bir alfabe yapılmış. Alfabeyi inceledikten sonra sağdaki satırda el işaretleriyle anlatılmak istenen bulabilir misiniz?

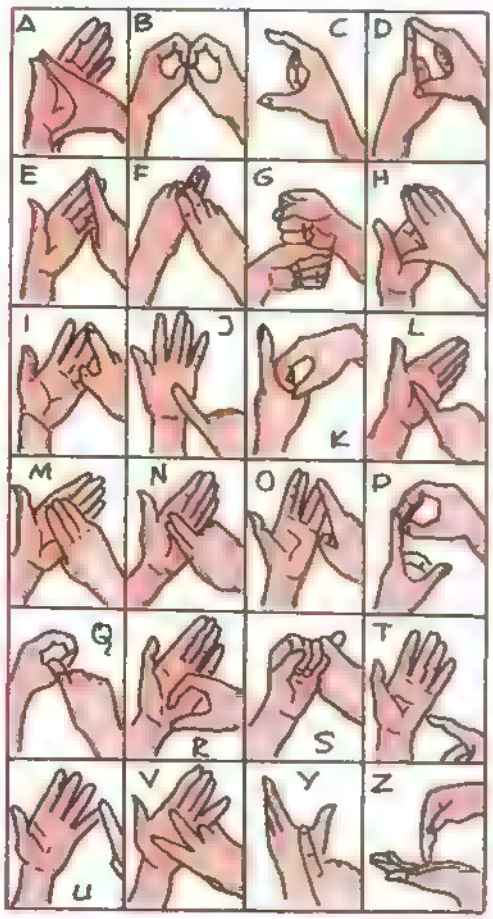

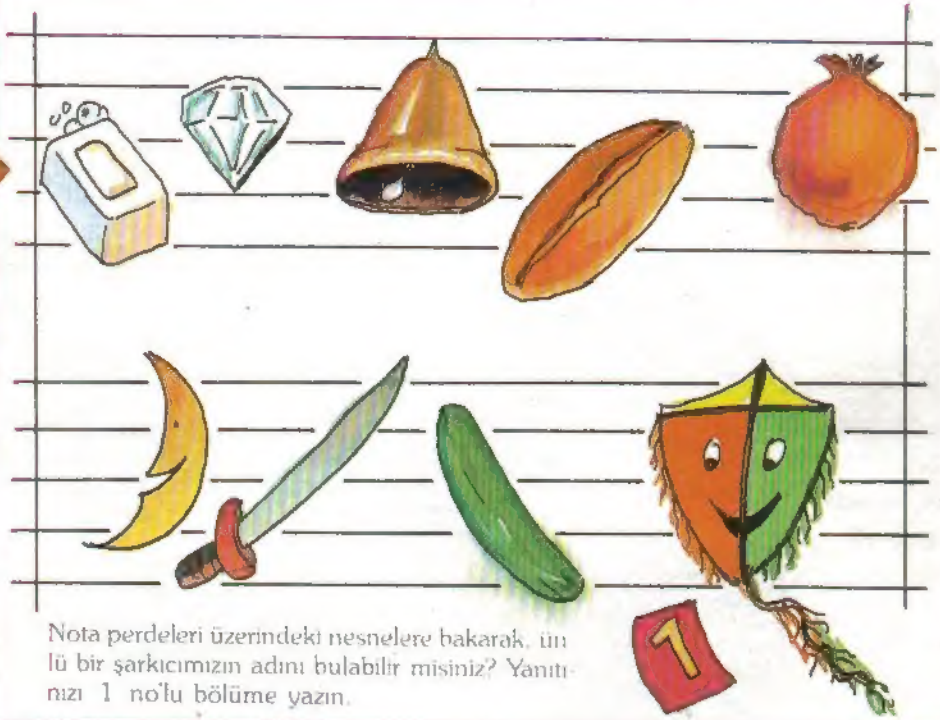

Nota perdeleri üzerindeki nesnelere bakarak, ünlü bir şarkıcımızın adını bulabilir misiniz? Yanıtınızı 1 no'lu bölüme yazın.

4

Ж И 1

ל א ש 2

Π Θ Ψ Σ 3

ث ز ج ب غ 4

チ ャ ン ピ オ ン 5

中 局 北 票 分 邮 国 6

YUNANCA, ARAPCA, JAPONCA, İBRANİCE, ÇİNCE, RUSCA

Alfabelerle, ülkeleri birbirleriyle eşleştirebilir misiniz? Yanıt kuponunun 4 no'lu bölümüne sırasıyla yazmayı unutmayın.

ÇEKİRDEK

ÖĞRETMENİM, ÖĞRETMENİM BİR SORU SORABİLİR MİYİM?

SOR TABİ ÇOCUĞUM.

BAŞAŞAĞI DURURSAM BÜTÜN KAN BAŞIMA TOPLANIR DEĞİL Mİ?

EVET, DOĞRU.

PEKİ AYAKTA DURDUĞUM ZAMAN KAN NEDEN AYAKLARIMA TOPLANMIYOR?

AYAKLARIN KAFAN GİBİ BOŞ DEĞİL DE ONUN İÇİN EVLADIM. HAH, HAH, HA...

Commodore ve siz sınavı kazanırsınız.

Anadolu liseleri ve özel okullara giriş sınavında en büyük yardımcınız Commodore bilgisayar ve onun hazır eğitim programlarıdır.

Commodore, ilkokuldaki dersleri pekiştiren çok sayıdaki hazır program ve özel **Anadolu Liselerine Hazırlık** paket programıyla başarınızı garantiye alır.

Sınavlara Commodore'unuzla hazırlanın. İstediğiniz okulu rahatça kazanın.

Commodore

Teleteknik
ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

MERKEZ: RIHTIM CAD. NESLİ HAN NO: 207/2 KARAKÖY 80030 İSTANBUL
TEL: (1) 152 50 33 (6 HAT), FAX: (1) 151 84 56, TLX: 25731 TLTK TR.

SİSTEM VE HİZMET SATIŞ BÖLÜMÜ: SİLAHHANE CAD. RALLİ APT. 59/1
TEŞVİKİYE 80200 İSTANBUL, TEL: (1) 131 15 49 - 50, FAX: (1) 148 19 12

TELETEKNİK bir [redacted] Grubu kuruluşudur.
COMMODORE, COMMODORE ELEKTRONICS LIMITED' in tescilli markasıdır.

Ben işimi bilirim...

GENÇ TELECARD'im var.
Yapı Kredi'de hesap açtım, kartımı hemen yolladılar. Kullanımı çok kolay, çok da zevkli.

Haftalığımı alınca doğru TELE 24'e gidiyorum.
GENÇ TELECARD'ımla hepsini hesabıma yatırıyorum.
Sonra yanımda para olmuş olmamış, hiç sorun değil... Nasıl olsa bütün TELE 24'ler emrimde... İstediğim zaman, gece, gündüz, bayram, tatil, para çekiyorum.

Ne de olsa, GENÇ TELECARD'lıyım!..
İşimi bilirim.

14-18 yaş arasındaki gençler, Tele-İşlemli bir Yapı Kredi şubesinde hesap açarak GENÇ TELECARD sahibi olabilir. GENÇ TELECARD, Yapı Kredi'nin ücretsiz bir hizmetidir.

YAPI KREDİ
"hizmette sınır yoktur"